

BEELDEN VOOR DE TOEKOMST

A

PROJECTPLAN . . 1

B

BEGROTING . . 57

1.

SAMENVATTING EN INLEIDING . . 3

2.

NAAR EEN DUURZAAM GEBRUIK VAN DE AV-COLLECTIE NEDERLAND . . 11

- 1 SELECTIE VAN HET MATERIAAL . . 13
- 2 SITUATIE VAN DE AV-COLLECTIE . . 14
- 3 CONSERVERING EN DIGITALISERING . . 17
- 4 AUTEURSRECHTEN . . 17
- 5 EIGENDOM, BEHEER EN GEBRUIK . . 21
- 6 TOEGANG: DISTRIBUTIE-INFRASTRUCTUUR . . 23
- 7 TOEGANG: ZOEKSTRUCTUREN . . 25
- 8 TOEGANG: CONTEXTUALISERING . . 25
- 9 TOEGANG: PUBLIEKSFUNCTIE . . 29

3.

NADERE ONDERBOUWING . . 31

- 1 CULTUREEL-HISTORISCH ERFGOED . . 32
- 2 EDUCATIEVE WAARDE . . 33
- 3 MAATSCHAPPELIJKE BATEN VAN PUBLIEKE CONTENT . . 35
- 4 DOELMATIGHEID, TOEGANKELIJKHEID EN RECHTVAARDIGHEID . . 35
- 5 STIMULANS VOOR NIEUWE BREEDBANDDIENSTEN . . 37
- 6 VERSTERKING VAN DE CREATIEVE INDUSTRIE . . 38
- 7 VERNIEUWEN VAN DE ERFGOEDINSTELLINGEN EN ARCHIEFWEZEN . . 39
- 8 KOSTEN-BATENANALYSE . . 41

4.

PARTNERS EN SAMENWERKINGSVERBANDEN . . 43

- 1 CONSORTIUMPARTNERS . . 44
- 2 COÖRDINATIE BINNEN CONSORTIUM . . 46
- 3 ORGANISATIE . . 47
- 4 SAMENWERKINGSVERBANDEN . . 49
- 5 KOSTENBEHEERSING . . 50
- 6 FASERING . . 51

5.

INVESTERINGS- EN FINANCIERINGSPLAN . . 53

BEELDEN VOOR DE TOEKOMST
PROJECTPLAN

SAMENVATTING EN INLEIDING

In de archieven van Beeld en Geluid te Hilversum en in die van het Filmmuseum te Amsterdam is de beeldgeschiedenis van de afgelopen 100 jaar opgeslagen. Speelfilms, documentaires, radio- en televisieprogramma's beslaan ruim 700.000 uur materiaal. De stichtingskosten voor deze programma's zijn enorm geweest. Filmers en programmamakers hebben dit enorme oeuvre opgebouwd tegen kosten die vele miljarden belopen. De educatieve, culturele en economische waarde van dit materiaal is ongekend.

Twee obstakels staan het verzilveren van die rijkdom echter in de weg. De eerste is het ernstige verval waaraan zij onderhevig zijn. Grote delen van het audiovisuele erfgoed dreigen in de komende jaren te vergaan. De fysieke dragers van analogoed audiovisueel materiaal hebben slechts een beperkte levensduur. In zijn advies Deltaplan voor het Filmbehoud maakt de Raad voor Cultuur zich:

“grote zorgen om het permanente proces van verlies dat gaande is. Alleen een groot-scheepse reddingsoperatie kan nu nog voorkomen dat een groot deel van het audiovisueel geheugen ten gevolge van een onomkeerbaar proces van fysiek verval definitief verloren gaat. Amnesie dreigt.”¹

1. Raad voor Cultuur, Advies filmconservering Deltaplan voor het filmbehoud, 2005.

De penibele situatie is onlangs met de petitie Redt het AV-erfgoed door de cultuur- en omroepwereld ook onder de aandacht gebracht van de Tweede Kamercommissie voor OCW.²

Het tweede obstakel is dat de collecties onvoldoende ontsloten zijn voor derden en moeilijk doorzoekbaar. In een medialiserende samenleving is de beschikbaarheid van audiovisuele bronnen essentieel. De vraag van scholen, kunstvakopleidingen, journalisten, universiteiten en mediaprofessionals naar deze bronnen is de afgelopen jaren sterk gegroeid. De omzet van Beeld & Geluid die hierop betrekking heeft is tussen 2002 en 2005 bijna verdubbeld tot €1,5 miljoen. Onder leerlingen, studenten en docenten is een grote behoefte aan audiovisueel materiaal dat in het curriculum kan worden geïntegreerd. De modernisering van het onderwijs vraagt hierom. Dit blijkt ook uit de kosten-baten analyse die de betrokken partijen hebben laten uitvoeren: de baten via educatie bedragen tientallen miljoenen. De collecties van de betrokken partijen vormen met name voor het onderwijs een enorm rijke bron.

Uit onderzoek blijkt bovendien dat een aanzienlijke groei van het publieksbereik door archiefinstellingen mogelijk is, indien de collecties digitaal ontsloten en aangeboden worden.³ Er is een potentieel nieuw publiek van circa 28% van de bevolking van 18 jaar en ouder. Ervaringen in Italië leren dat het gebruik van audiovisueel materiaal na digitalisering ongeveer verdubbelt. Voorwaarde is dat de publieke audiovisuele collecties door conservering en digitalisering beschikbaar komen op een wijze die zo goed mogelijk recht doet aan de hedendaagse eisen van multimediale toegankelijkheid, toepasbaarheid en bereik.

Het slechten van beide hindernissen vergt substantiële investeringen voor conservering, digitalisering en het toegankelijk maken. Om daar een begin mee te maken, hebben zes instellingen zich verenigd in het Consortium i.o. Beelden voor de Toekomst dat het plan heeft opgesteld. Met de conservering en digitalisering van delen van de collecties van het Filmmuseum, het Nederlands Instituut Beeld en Geluid en het Nationaal Archief ontstaat een pool aan hoogwaardige publiek toegankelijke audiovisuele content. Voeg daarbij de distributiemogelijkheden van de Centrale Discotheek Rotterdam en de Vereniging Openbaar Bibliotheekwerk alsmede de auteursrechtelijke deskundigheid en ontwikkelkracht van Stichting Nederland Kennisland die kunnen zorgen dat deze content toegankelijk gemaakt en gebruikt wordt. Het consortium is de drager van het project. Daarnaast worden andere organisaties en netwerken bij het project betrokken die over aanvullend materiaal beschikken of op een andere manier een bijdrage kunnen leveren. Hoewel de deelnemende instellingen zich hiervoor ook uit hun reguliere begrotingen maximaal inspannen, gaat de investeringsopgave waarvoor ze zich door de snelle achteruitgang van het materiaal geplaatst zien, hun financiële draagkracht te boven. Er is op korte termijn een eenmalige inhaaloperatie nodig die in dit projectplan wordt gepresenteerd.

2. http://www.beeldengeluid.nl/template_subnav.jsp?navname=persberichten_petitie&category=organisatie

3. IOO, Naar een publieksgericht archiefbestel, 2003.

PROBLEMSCHETS

De markt biedt geen geschikte oplossing voor de conservering en digitalisering van het audiovisuele erfgoed. Daarbij spelen verschillende marktimperfecties een rol. Potentiële commerciële aanbieders en gebruikers van het materiaal weten de collecties simpelweg niet te vinden, of ze worden afgeschrikt door het vraagstuk van de auteursrechten. In de tweede plaats zullen marktpartijen opzien tegen de aanzienlijke investeringen die gemoeid zijn met het ontsluiten van een specifiek onderdeel, zeker wanneer eenmalig gebruik het oogmerk is. Om materiaal te kunnen gebruiken, bijvoorbeeld in het onderwijs of bij video on demand, dient het eerst geconserveerd en gedigitaliseerd te worden. De kosten daarvan zijn prohibitief. Dit werpt een drempel op voor economische ontwikkeling. Er treedt een coördinatieprobleem op, wanneer de benodigde investeringen niet te rechtvaardigen zijn door (eenmalige) gebruikers, en de eigenaar van het materiaal onvoldoende toegang heeft tot de financiële middelen voor zo'n investering. Bovendien zou een eventuele monopolisering van de audiovisuele collecties door private geldschietters afbreuk doen aan het maatschappelijke belang en de educatieve waarde van veel materiaal. Het ligt daarom op de weg van de overheid om de bestaande drempel voor gebruik te slechten door middelen beschikbaar te stellen waarmee het materiaal in één project kan worden geconserveerd en gedigitaliseerd, en voor gebruik toegankelijk kan worden gemaakt.

KANSEN

Het consortium heeft de intuïtie dat de collecties een grote waarde vertegenwoordigen laten toetsen door SEO Economisch Onderzoek. SEO heeft een kengetallen kosten-batenanalyse uitgevoerd. De uitkomst van deze analyse is positief: "Het totale kosten-batensaldo van het restaureren, conserveren en digitaliseren van audiovisueel materiaal in het kader van Beelden voor de Toekomst (exclusief kosten van belastingheffing) ligt tussen de € 7+ miljoen en € 43+ miljoen. De '+' weerspiegelt niet gekwantificeerde maatschappelijke baten die uitgaan boven de gebruikersbaten en indirecte effecten. Ook de directe baten die voortvloeien uit het gebruik van het materiaal in themakanalen en dergelijke zijn niet meegenomen in deze cijfers, wat ceteris paribus aanleiding geeft tot een onderschatting van het positieve saldo."⁴ De baten via educatie bedragen € 48 miljoen. Maar wellicht nog meer van belang dan de directe baten via educatie is dat die baten externe effecten hebben, als toename van de multimediale geletterdheid, bijdrage aan de Lissabon-doelstelling, versterking van de democratie, versterking van het cultuurhistorisch besef en behoud van cultuur en erfgoed voor toekomstige generaties. Aan het realiseren van deze baten ligt uiteindelijk de motivatie ten grondslag om dit project te realiseren. Aan al deze externe effecten konden in het kader van de uitgevoerde analyse geen kwantificering worden gegeven. Al deze externe effecten zijn echter positief, en versterken de hierboven gepresenteerde cijfers. Verderop in de projectplan wordt nader ingegaan op de resultaten van de kosten-batenanalyse. De uitkomsten tonen aan dat er inderdaad een wereld te winnen is.

4. Zie SEO Economisch Onderzoek, 2006, Kengetallen kosten-batenanalyse Beelden voor de Toekomst, p.19.

UITGANGSPUNT

Uitgangspunt is een zo breed mogelijke beschikbaarheid van het audiovisuele materiaal voor iedereen. De toegankelijkheid zal niet in alle gevallen gratis zijn. Naast auteursrechtelijke kwesties speelt daarbij de afweging tussen enerzijds het beperken van het beroep op algemene middelen door gebruikers te laten betalen voor toegang, en anderzijds het belang het materiaal zo breed en laagdrempelig mogelijk beschikbaar te stellen. In de praktijk zal betaling afhangen van achtergrond van de gebruiker, waarbij het bijvoorbeeld de bedoeling is om materiaal voor educatieve gebruiksdoeleinden zoveel mogelijk tegen beperkte kosten beschikbaar te maken. Voor het gebruik door private partijen kan een marktconforme vergoeding worden gevraagd. Deze zal echter nooit de kosten van conservering en digitalisering kunnen dekken. Een tweede uitgangspunt is de kostenefficiënte opzet en uitvoering van het project. De samenwerking tussen de partners en het gebruik van de al bestaande technische infrastructuur en kennis heeft vooropgestaan.

EINDPRODUCTEN

Het project Beelden voor de Toekomst levert de volgende eindproducten op:

1

Het conserveren, digitaliseren en toegankelijk maken van 137.200 uur video, 22.510 uur film, 123.900 uur audio en 2,9 miljoen foto's.

2

Het inhoudelijk toegankelijk maken (contextualiseren) van het materiaal, in het bijzonder ten behoeve van educatief gebruik, maar ook voor de creatieve industrie en het algemeen publiek.

3

Het rechtenvrij of onder Creative Commons-licentie beschikbaar maken van een basiscollectie van digitale film en geluid. Educatief gebruik krijgt hierbij voorrang.

4

Een distributie-infrastructuur die de best mogelijke toegang tot het ontsloten materiaal verschaft.

5

Nieuwe diensten gerelateerd aan de audiovisuele collectie Nederland voor de educatieve sector, erfgoed instellingen, de creatieve industrie en de samenleving.

Op basis van het grote corpus digitale content kunnen publieke en private partijen diensten en activiteiten ontwikkelen. De elektronische infrastructuur en het gedigitaliseerde audiovisuele materiaal worden in de gehele contentketen voor verdere publieke en commerciële dienstenontwikkeling beschikbaar gesteld. Per doelgroep zijn de mogelijke partners:

1

Educatie: onderwijsinstellingen, scholieren, studenten, onderwijsbegeleiding- en adviesorganisaties tot en met (educatieve) uitgeverijen.

2

Creatieve industrie: dit varieert van uitgeverijen, tv- en filmbedrijven (waaronder post-productie/distributeurs), publieke media, commerciële en digitale omroepen. Ook van bijvoorbeeld gamesbedrijven en internet service providers is belangstelling te verwachten. Zij kunnen betrokken worden bij, dan wel gebruik maken van, beschikbare content, mits dit niet leidt tot monopolisering.

3

Culturele instellingen: erfgoedinstellingen, archieven, bibliotheken en musea.

BIJDRAGE AAN EEN STERKE KENNISSAMENLEVING

Het project draagt bij aan het concretiseren van de Lissabon-doelstellingen inzake de kenniseconomie, in het bijzonder het wegnemen van de zogenaamde kennisparadox bij audiovisueel materiaal. Er is immers een immense hoeveelheid analoog opgeslagen beeld en geluid in potentie beschikbaar voor publieke en commerciële domeinen. Slechts door digitalisering kan het materiaal worden ontsloten en onafhankelijk van plaats en tijd worden geraadpleegd. Dat bepaalt de grote waarde voor educatieve doeleinden, innovatieve toepassingen op het gebied van nieuwe media en de ontwikkeling van hoogwaardige diensten voor een groot publiek.

Of het nu gaat om beeld- en geluidsmateriaal van bijvoorbeeld de Eerste Wereldoorlog, of over de eigen streek, stad of buurt, elke bron vertelt zijn eigen geschiedenis, op nationaal, regionaal of lokaal niveau. Vanwege de grote publieke belangstelling zijn in de archiefsector diverse initiatieven ontplooid om delen van de eigen collectie in zogeheten beeldbanken zichtbaar te maken voor publiek. Dit zijn individuele initiatieven, die nog niet hebben geleid tot een samenhangende aanpak, waarbinnen gedigitaliseerde bronnen fungeren als bouwstenen van kennis, en onderdeel worden van een totale digitale kennisinfrastructuur, die voldoet aan eisen van:

- **Transparantie.** De opslag en productie van gedigitaliseerd materiaal moeten zoveel mogelijk voor het publiek beschikbaar zijn.
- **Continuïteit en duurzaamheid.** Gedigitaliseerd materiaal moet bestendig toegankelijk blijven, ook bij het veranderen van dragers, opslagmedia, protocollen, en fysieke infrastructuur.
- **Relevantie.** Gedigitaliseerd materiaal moet deel uitmaken van een kennisinfrastructuur waarbinnen het mogelijk is om steeds nieuwe betekeniscontexten toe te voegen.
- **Interoperabiliteit.** Raadpleging van het materiaal dient zoveel mogelijk platformonafhankelijk te zijn.

De grote potentie van de digitalisering van archieven blijft goeddeels onbenut. Bovendien komen de opbrengsten van investeringen in de digitalisering van archiefmateriaal, meestal door overheden als verantwoordelijke partijen op grond van de Archiefwet, onvoldoende tot hun recht. Het project realiseert de noodzakelijke conservering en digitalisering van fysieke audiovisuele collecties. Feitelijk ontstaat er een nieuw maatschappelijk-cultureel-economisch domein, waarvan het belang nog verder zal groeien.

De digitalisering is een voorwaarde voor de transformatie naar de beeldcultuur in het onderwijs. Via dit project zal het onderwijs kunnen profiteren van een aanzienlijk aanbod van digitale audiovisuele content. Dit heeft positieve gevolgen voor onder andere de multimediale geletterdheid. Op het belang daarvan is onder meer gewezen door de OESO die een relatie legt tussen (multimediale) ongeletterdheid, sociale uitsluiting en financieel-economische schade. De onderwijskundige aspecten van dit materiaal zijn van groot belang. Uit bestaande projecten blijkt dat ontsluiting van beeldmateriaal de onderwijskwaliteit kan vergroten.⁵ Het project biedt uitstekende kansen om nieuw lesmateriaal te ontwikkelen.

Daarnaast komt via het project een substantieel aanbod van digitaal materiaal ter beschikking voor de creatieve sector. Onlangs is door Stichting Economisch Onderzoek vastgesteld dat deze sector een aanzienlijke en snel groeiende bijdrage levert aan de economie. Onder economen en beleidsmakers groeit het besef dat de creatieve bedrijfstakken en de zogeheten creatieve klasse een in belang toenemende pijler zijn onder de welvaart in een globaliserende markt. Dit project kan bijdragen om Nederland een koppositie te bezorgen in die onderdelen van de creatieve industrie waar gebruik wordt gemaakt van digitale beelden en geluiden.

In hoofdstuk 2 van het plan is de aanpak van het project uiteengezet. Hoofdstuk 3 geeft een nadere onderbouwing van de effecten. In hoofdstuk 4 worden de verschillende partners nader toegelicht en de organisatie van het project uiteengezet. Hoofdstuk 5 geeft de planning en financiën op hoofdlijnen weer. Nadere uitwerkingen zijn beschikbaar.

5. Project Teleblik van Beeld en Geluid kennisnet en Teleac biedt 3000 uur gedigitaliseerd AV-materiaal aan het onderwijs aan vanaf begin 2006.

NAAR EEN DUURZAAM GEBRUIK VAN DE AV-COLLECTIE NEDERLAND

Dit gezamenlijke project van de archiefhouders van audiovisueel materiaal en fotomateriaal legt een nieuwe basis voor de AV Collectie Nederland. Uitgangspunt is zo breed mogelijke publieke beschikbaarheid. Clustering en aggregatie van content creëren een basis voor verdere publieke, semi-publieke en commerciële dienstenontwikkeling. Om de bekendheid, het gebruik en de doorontwikkeling van het gedigitaliseerde materiaal zo groot mogelijk te maken, is er ook plaats ingeruimd voor netwerken en stimuleringsactiviteiten voor de AV Collectie Nederland. Dit hoofdstuk gaat in op de belangrijkste afzonderlijke activiteiten.

1 SELECTIE VAN HET MATERIAAL

Er is een scherpe selectie gemaakt van het materiaal. Door de deelnemende instellingen is uitvoerig onderzoek gedaan naar de delen van de collecties die actief geconserveerd dienen te worden. Daarbij is de volgende indeling gemaakt.

A materiaal dat voor het geheel van het Nederlandse cultuurbezit onvervangbaar en onmisbaar is;

B materialen die tot de kern van de audiovisuele collectie behoren;

C materiaal dat niet onvervangbaar is maar als referentiemateriaal gebruikt wordt;

D materiaal dat afgestoten kan worden.

Daarnaast spelen nog de volgende culturele, maatschappelijke en economische motieven een rol:

1

Aanbod en technische staat. De keuze voor dit materiaal heeft een cultureel erfgoed motief. Er is een noodzaak tot conservering omdat het materiaal uniek is en anders vergaat. Bij het Filmmuseum is dit 20% van het materiaal. Beeld en Geluid zet dit percentage voor video op 20% en voor film op 30%. Bij het Nationaal Archief omvat het 20% van de collectie.

2

Vraag en aanbod. Hier ligt aan de keuze naast een cultureel ook een maatschappelijk motief ten grondslag. De beschikbaarheid van en de toegankelijkheid tot het materiaal hebben een toegevoegde waarde voor het kennis- en informatieniveau van Nederland. Dat kunnen Polygoonjournaals zijn die beschikbaar komen voor het onderwijs. Bij het Filmmuseum speelt dit motief bij 40% van het materiaal. Beeld en Geluid gaat uit van 60% voor video en 45% voor film. Het Nationaal Archief schat het percentage op ongeveer 60.

3

Vraag. De ontsluiting van dit materiaal is marktgericht en de keuze is gericht op een economisch doel. Vraaggestuurde selectie komt voort uit digitaliseringsverzoeken van bijvoorbeeld omroepen, uitgevers of productiehuisen. Bij het Filmmuseum vertegenwoordigt dit 20% van het materiaal. Het Nationaal Archief hanteert een zelfde percentage voor het fotomateriaal. Bij Beeld en Geluid gaat het voor video om 20% en bij film om 25%.

Selectiebeleid samengevat

Beeld en Geluid: In het rapport 'Filmconservering' bestemd voor de Raad voor Cultuur (februari 2005) heeft Beeld en Geluid aangegeven dat zij binnen haar filmcollectie een diepgaande selectie doorvoert. Films die niet passen binnen het collectiebeleid van Beeld en Geluid worden afgestoten waardoor de filmcollectie van het Beeld en Geluid met ca. 20% zal afnemen (3020 uur). In unieke meters omgerekend is dat ca. 7.798.400 meter film. Ook in de andere collecties vindt zo'n selectieslag van 20% plaats. Alleen de titels die na deze selectieslag nog tot de collectie worden gerekend zijn betrokken in de conserverings- en digitaliseringsplannen. Alleen het resultaat van de selectie is dus opgenomen in het projectplan Beelden voor de Toekomst.

Filmmuseum: Ook het Filmmuseum heeft in het rapport 'Filmconservering' aangegeven zijn filmcollectie verder te selecteren. Films die niet passen binnen het collectiebeleid van het Filmmuseum worden afgestoten waardoor de filmcollectie van het Filmmuseum met ca. 40% zal afnemen (4754 uur). In unieke meters omgerekend is dat ca. 7.810.666 meter film. Door het scherpe selectiebeleid van het museum wordt een compacte collectie opgebouwd met een helder museaal profiel. Het resultaat van de selectie is opgenomen in het projectplan Beelden voor de Toekomst.

2 SITUATIE VAN DE AV-COLLECTIE**Beeld & Geluid**

In 2005 heeft Beeld en Geluid op verzoek van de Raad voor Cultuur de achterstand in digitalisering en conservering geraamd in zowel de film, als de video- en audiocollectie. Dit resulteert in de volgende cijfers. Bij Beeld en Geluid is 45% van de filmcollectie (45.000 speelluren waarvan 30% uit de A+B categorie) aan onherroepelijk verval onderhevig. Van de totale collectie die Beeld en Geluid beheert, en waartoe ook video en geluid behoren, is dat 3%.⁶ Jaarlijks stijgt het aantal videoproducties dat bedreigd wordt met verval met maar liefst 10% (325.000 speelluren waarvan 30% uit de A+B categorie). Audio groeit met 3 % per jaar en film met 4% per jaar. Het aantal uren urgent te conserveren materiaal bedraagt 17.295 uur acetaat (inclusief uren perfo waarop bij acetaat behorend geluid is opgeslagen) en 216 uur nitraat. De fotocollectie is niet geraamd, maar is over de hele breedte aan conservering toe. Naar schatting is zeker 50% al sterk verslechterd. De fotocollectie van Beeld en Geluid is direct verbonden aan de audiovisuele programma's. Het zijn stills van de programma's, de sterren, de settings en de programmamakers.

6. Zie Deltaplan voor Filmbehoud, Raad voor Cultuur, 2005, p7.

Filmmuseum

In de regel collectioneert en conserveert het Filmmuseum films vanwege hun nationale of internationale cinematografische betekenis of hun belang voor de vaderlandse film- of bioscoopcultuur. De acetaatcollectie en nitraatcollectie van het Filmmuseum bestaan uit 19.750 unieke titels. Het verzamelen- en conserveringsbeleid is niet uitsluitend gericht op de artistieke kwaliteiten, of op het oorspronkelijke gebruik van cinematografische technieken. Ook exemplarische kwaliteiten kunnen een rol spelen of de mate waarin beelden de Nederlandse film- of bioscoopcultuur documenteren. Bij het verzamelen en conserveren heeft de Nederlandse film prioriteit. Dat neemt niet weg dat in de samenstelling van de collectie de omstandigheid wordt gereflecteerd dat de bioscoopcultuur in ons land vanaf het begin is gedomineerd door import. De collectie vormt een groot deel van het audiovisueel geheugen van de twintigste eeuw. Bedacht moet worden dat in een groot aantal gevallen de overheid als financier bij het materiaal betrokken is geweest. De fotografie van het Filmmuseum is volledig filmgerelateerd en bestaat uit stills, setfoto's, vitrinefoto's en portretten van acteurs, actrices en regisseurs. Deze collectie is daarom een vanzelfsprekend onderdeel van de contextualisering. In uren omgerekend bestaat de collectie uit 9.600 uur film. Uit deze collectie is 1343 uur geselecteerd voor conserveren. Deze 1.343 uur betreft het nu en in de planperiode bedreigde materiaal. Het Filmmuseum selecteert zeer kritisch. Van de filmcollectie wordt zoals hierboven al aangegeven ca 40% afgestoten. Het wegwerken van deze achterstand is een eenmalige operatie. De conservering als gevolg van de aanwas van de collectie wordt bekostigd uit de reguliere begroting. Dit bedrag (circa. 1.300.000 euro per jaar materiaal en personeel) kan niet worden gebruikt voor het wegwerken van de ontstane achterstand.

Nationaal Archief

Het Nationaal Archief beheert, naast een grote hoeveelheid documenten, een fotoverzameling die door haar samenstelling uniek is. De verzameling bestaat uit een aantal grote en kleinere collecties van verschillende oorsprong. Het merendeel van die collecties is gevormd als resultaat van activiteiten van organisaties. Zo bevat de verzameling collecties met persfoto's, reclamefoto's, voorlichtingsmateriaal, persoonlijke foto's, maar ook afbeeldingen die een proces in beeld hebben gebracht, een bewering in een rapport visueel ondersteunen, als bewijs gediend hebben. De onderwerpen die hierin afgebeeld zijn, zijn complementair aan het materiaal van de andere instellingen. Concreet is ervoor gekozen om de acht collecties uit de periode van 1880 - 1990, afkomstig van het Algemeen Nederlands Fotobureau / Anefo, Elsevier, Rijksvoorlichtingsdienst, v.d. Poll, Dienst Legercontacten, Heidemaatschappij, KNVB, Arbeidsinspectie en Rijkswaterstaat te betrekken. In totaal zijn dat circa 1.2 miljoen foto's. Deze foto's zijn niet altijd rechtstreeks verbonden met het audiovisuele materiaal dat ook in beheer is. De digitalisering hiervan betekent overigens een stimulans voor het behoud van de fotocollecties in Nederland. De collecties in het Nationaal Archief worden voor de acquisitie geselecteerd. 6.3% van de collectie wordt acuut bedreigd en is nu al niet meer raadpleegbaar. Circa 50% wordt op korte en middellange termijn ernstig bedreigd. In januari 2006 bedraagt het aantal kopieën van fotomateriaal 52% van het totaal aantal

verzoeken om kopieën. Aanvragen voor bestellingen van beeldmateriaal worden beperkt gehonoreerd, omdat de auteursrechten zijn niet goed geregeld. In 2005 was 8,7% van de verzoeken om inlichtingen gerelateerd aan fotografisch materiaal. In 2004 was dat nog slechts 6,1%. Er is duidelijk een stijgende lijn.

Uitgangspunt is verder dat materiaal één maal geconserveerd en gedigitaliseerd wordt. Dat vergt onderlinge afstemming voor zover er sprake is van overlappende collecties. Daarover zijn afspraken gemaakt tussen de instellingen.

3 CONSERVERING EN DIGITALISERING

Het grootste deel van het project beslaat het conserveren en digitaliseren van het geselecteerde materiaal. Gezien de rijke omvang van de collectie is dit een intensief, langdurig proces dat verschilt per type drager, zoals video, film, foto of audio. Nadere uitwerkingen van de aanpak zijn beschikbaar. De doorlooptijd van het project is zeven jaar. Het conserveren, digitaliseren alsmede inrichten en beheer van de technische infrastructuur zullen zoveel mogelijk geschieden door private partijen op basis van aanbesteding. Dit zorgt voor een bedrijfsmatige uitvoering van deze activiteiten. Op basis van de financiering van het project zal aan relevante bedrijven een offerte worden gevraagd.

4 AUTEURSRECHTEN

In het digitale domein zijn de mogelijkheden om bepaalde doelgroepen kennis te laten maken met de collecties sterk vergroot. Voor alle vormen van gebruik geldt echter dat toestemming nodig is van de rechthebbenden. Wordt deze niet verkregen, dan kan het materiaal niet digitaal worden aangeboden. Tevens is het bij de verschillende doelgroepen, zoals onderwijs, creatieve industrie, of publiek van belang te weten of en onder welke voorwaarden gebruik kan worden gemaakt van het materiaal.

Auteursrechten vormen derhalve een belangrijk element in het beschikbaar stellen van gedigitaliseerd materiaal. Het regelen van de auteursrechten moet parallel lopen met de output van het project. Dat zal een grote en langdurige inspanning vergen van de deelnemende instellingen. Het meeste werk kost het traceren en benaderen van de rechthebbenden. Vervolgens zullen er met de rechthebbenden overeenkomsten worden gesloten die het gebruik van het digitale materiaal mogelijk maken. Daarbij zal gebruik gemaakt worden van de volgende typen overeenkomsten:

1

Collectieve overeenkomsten op basis van de wet: Voor gebruik van het materiaal in het onderwijs en voor wetenschappelijke doeleinden geldt dat gebruik kan worden gemaakt van de "onderwijsexceptie" van artikel 16 Auteurswet, op basis waarvan geen toestemming van de recht hebbende is vereist, maar kan worden volstaan met het betalen van een "billijke vergoeding". Beeld en Geluid heeft reeds een overeenkomst gesloten met de rechtenorganisaties waardoor het aanbieden van materiaal aan het (hoger) onderwijs inmiddels mogelijk is. Deze mogelijkheid kan worden uitgebreid voor gebruik binnen het consortium.

2

Collectieve vrijwillige overeenkomsten: Voor commercieel hergebruik van materiaal zal met auteursrechtenorganisaties en met grote contentpartijen zoals omroepen en producenten een collectieve overeenkomst worden gesloten voor de distributie en verkoop van het materiaal. Hiervoor zal een set van duidelijke spelregels en voorwaarden worden opgesteld waardoor informatie-uitwisseling tussen de verschillende contentpartijen en collectiehouders tot stand kan worden gebracht door private partijen.

3

Individuele overeenkomsten: Waar nodig zullen met individuele rechthebbenden overeenkomsten worden gesloten.

Om de vereiste toestemmingen te verkrijgen, is een grootschalig onderzoek nodig om de rechthebbenden te achterhalen. Deze informatie moet vervolgens in de metadata worden opgenomen. Uiteraard wordt deze exercitie uitsluitend doorlopen voorzover het materiaal betreft dat digitaal aangeboden gaat worden. Partijen hebben inmiddels veel ervaring met het clearen van rechten.

Juridische metadata

Beeld en Geluid is in 2004 begonnen met het project "Schoon Schip" dat gericht is op het inventariseren van bestaande rechten op de programma's in de collectie. Hiervoor is een database ontwikkeld waarin de benodigde juridische metadata kunnen worden opgeslagen zodat zij in een DRM kunnen worden gebruikt. Deze metadatastructuur is beschikbaar voor het project. Om te kunnen worden gebruikt moet het wel een versnelling krijgen om het grote aantal programma's dat door de conservering beschikbaar komt te kunnen registreren en de rechteninformatie te achterhalen. De extra administratieve inzet die benodigd is voor het opsporen van ontbrekende rechteninformatie en het afwickelen van de licenties op het te digitaliseren materiaal is als begrotingspost opgenomen.

De metadata modellen zijn voorbereid op een gestructureerde opname van rechtendata voor het digitale domein. Als eenmaal is vastgesteld wie de rechthebbenden zijn, kan tot werkbare afspraken worden gekomen met de rechthebbenden. Door het project zal recht worden gedaan aan de commerciële belangen van de rechthebbenden. Omdat de multimediacatalogus iMMix al voorziet in een auteursrechtmodule en transactiesysteem zijn investeringen in hardware niet nodig.

De CDR heeft al ervaring met het digitaal uitlenen van muziek, waarbij gedownloade muziek tijdelijk is te beluisteren. Vervolgens kan de muziek worden gekocht. In drie maanden tijd zijn er 200.000 tracks digitaal uitgeleend, dat wil zeggen gedownload, waarbij de gedownloade muziek vervolgens 7 dagen kan worden afgespeeld. Deze ervaring van de CDR bij de auteursrechtelijke aspecten die komen kijken bij het vertalen van de traditionele bibliotheekfunctie naar het digitale domein, kunnen goed worden ingezet bij het project.

Er wordt naar gestreefd om de rechten voor Europa te verwerven. In de praktijk kan dit op bezwaren stuiten, omdat verschillende rechthebbenden zeggenschap hebben over verschillende gebieden. De instellingen zijn bereid, indien hiermee het verwerven van de noodzakelijke rechten wordt bevorderd, dit te beperken tot Nederland of de Benelux, en ook de distributie technisch te beperken tot deze regio.

Creative Commons

Op alle bovengenoemde punten is het raadzaam de mogelijkheden van het gebruik van de Creative Commons licenties te onderzoeken. Het project Creative Commons Nederland bestaat sinds begin 2004. Hierin participeert o.a. Nederland Kennisland. Het doel van Creative Commons (CC) (internationaal) is om de distributie van auteursrechtelijk beschermde werken via het internet zoveel mogelijk te stimuleren, zonder dat inbreuk wordt gemaakt op het auteursrecht. Binnen Beelden voor de toekomst zal, waar mogelijk, gestimuleerd worden titels die auteursrechtelijk beschermd zijn onder een niet-commerciële CC licentie aan te bieden, zodat toestemming voor commercieel gebruik aan de rechthebbenden voorbehouden blijft. Binnen het project wordt daarom onderzocht hoe omroepen, archieven of musea de werken uit hun verzameling via Creative Commons kunnen licentiëren met inachtneming van het wettelijk kader. Tevens worden de mogelijkheden onderzocht die de licenties bieden om het probleem van de 'onvindbare' werken (orphan works) in de toekomst te ondervangen.

Ook bij nieuwe producties is het zinvol om de rechthebbenden op de mogelijkheid te wijzen de titels onder een CC licentie uit te brengen. Tot slot wordt gestimuleerd dat nieuw ontstane werken, waarbij gedeeltelijk gebruik wordt gemaakt van rechtenvrij door de instellingen beschikbaar gesteld materiaal, onder een CC licentie worden uitgebracht. Naast onderzoek zullen de activiteiten bestaan uit het stimuleren van het gebruik van de licenties door het organiseren van workshops en het publiceren van handleidingen.

5 EIGENDOM, BEHEER EN GEBRUIK

Uitgangspunt is het creëren van optimale toegang tot de archieven. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen:

1

Eigendom van het bronmateriaal. Hierin wijzigt door het project niets. Het eigendom en de daarmee samenhangende exploitatierechten blijven bij de (auteursrechtelijke) en/of fysieke eigenaren.

2

Beheer van het bronmateriaal. De archieven zijn publiek bezit. De verantwoordelijkheid hiervoor blijft gesitueerd bij de publiek-gefinancierde instellingen van het consortium om aldus de publieke beschikbaarheid te garanderen.

3

Gebruik van het bronmateriaal, zowel voor publieke als commerciële doeleinden. Hiervoor worden gebruikslicenties en contracten afgesloten. Inkomsten komen ten goede aan de auteursrechtelijke eigenaren en beheerders. Gebruik zal tegen kostendekkende tarieven worden georganiseerd.

Het efficiënt en geautomatiseerd afhandelen van auteursrechtelijke aanspraken en het innen van licentievergoedingen wordt als een belangrijk onderdeel van het project gezien en georganiseerd. Voor verschillende domeinen (educatief, wetenschappelijk, bibliothecair, algemeen publiek, bedrijfsleven) zullen vaak verschillen bestaan in de wijze waarop het materiaal mag worden benaderd en gebruikt. Dit vloeit vooral voort uit auteursrechtelijke verschillen en uit de contracten die met eigenaren van content kunnen worden afgesloten. Ook hier geldt dat de gebruiker zo min mogelijk last moet hebben van deze hindernissen. Daarom zal gebruik gemaakt worden van bestaande digitale toegangssystemen (bijvoorbeeld A-select of Entree). Een Digital Rights Management-systeem (DRM) kan op basis van de inloggegevens van de gebruiker vaststellen welke rechten deze gebruiker heeft. Afhankelijk daarvan krijgt de gebruiker toegang tot het materiaal en wordt de prijs voor het gebruik van het materiaal berekend en afgerekend.

6 TOEGANG: DISTRIBUTIE-INFRASTRUCTUUR

Uitgangspunten voor de infrastructuur zijn dat data en informatie voor alle burgers bij alle instellingen toegankelijk en opvraagbaar zijn en de infrastructuurkosten efficiënt zijn wat betreft investering en exploitatie. Voor de toegang tot het gedigitaliseerde materiaal moet een fysieke, technische, elektronische infrastructuur beschikbaar zijn, die in samenhang met andere infrastructuren als de centrale distributie-infrastructuur voor alle organisaties in het project kan gaan functioneren. Daarvoor dient een zo efficiënt mogelijk ingerichte infrastructuur, die publiek eigendom van de archieven blijvend garandeert. De bij Beeld en Geluid aanwezige infrastructuur in Hilversum kan een goede basis vormen voor een gecombineerd aanbod van audiovisuele content en op audiovisuele content gebaseerde diensten door de contentbeheerders.

Er moet onderscheid worden gemaakt tussen het generieke deel van de infrastructuur en de front ends. Onder het generieke deel wordt verstaan:

- de multimedia-catalogus iMMix;
- het digitaal archief dat de opslag vormt van het systeem;
- software die het besturen, distribueren, downloaden, etc. van de content mogelijk maakt;
- ingest-client die het mogelijk maakt content aan het systeem toe te voegen;
- metadata-client die het mogelijk maakt aan de content gekoppelde metadata aan het systeem toe te voegen;
- het Digital Rights Management-systeem;
- koppeling met Surfnet, Kennisnet, ISP's, etc. in Mediagateway.

Aan dit generieke deel, dat als het ware de backoffice vormt van het systeem, worden de interfaces en toepassingen gekoppeld, gericht op de doelgroepen. Deze frontends kunnen naar believen worden ingericht. Beeld en Geluid heeft al een aantal frontends ingericht: Teleblik (samen met Kennisnet en Teleac, gericht op het basis en voortgezet onderwijs), Davideon (samen met Surfnet, gericht op het hoger onderwijs), de media-experience voor het grote publiek. De andere instellingen kunnen in deze toepassingen participeren, maar ook hun eigen frontends bouwen op de infrastructuur. Wat betreft de afname, stelt streaming video hoge eisen aan hardware waarover nog niet iedere burger beschikt. Het stelsel van openbare bibliotheken - waar de snelste computers en snelste aansluitingen vrijwel zonder kosten voor iedereen beschikbaar zijn - wordt ingezet om een zo groot mogelijk deel van de samenleving te bereiken. De omroepinfrastructuur en het OB-stelsel zijn aangesloten op Kennisnet en Surfnet, waarmee de koppeling met het primair-, voortgezet onderwijs en wetenschappelijk onderwijs is gezekerd. Op die manier kunnen specifieke doelgroepen worden benaderd en

specifieke diensten worden aangeboden terwijl wel geprofiteerd wordt van een generieke structuur. Voor het Filmmuseum en Beeld en Geluid is deze infrastructuur geschikt om als basis te dienen voor de digitale dienstverlening. Voor het Nationaal Archief is het van belang om een koppeling te kunnen maken met niet-AV-documenten die een samenhangende verzameling vormen, zoals papieren bestanden en foto's. iMMix is hiervoor uitgerust.

7 TOEGANG: ZOEKSTRUCTUREN

De zoekmogelijkheden worden binnen het consortium gestandaardiseerd. Het project zal zo worden opgezet dat het voor de eindgebruiker zo eenvoudig mogelijk is om materiaal te zoeken, te vinden en te benaderen. Dat betekent dat de samenwerking tussen de contentpartners zo wordt ingericht dat het voor de eindgebruiker lijkt of alle zoektermen en alle content bij elkaar zijn gebracht op één plek, via één portal of interface, zodat men niet hoeft te weten welke organisatie eigenaar is om het materiaal te kunnen vinden.

Om dit mogelijk te maken zullen de partners hun bronnen voor elkaar openstellen en zoveel mogelijk gestandaardiseerd hun content en zoektermen opslaan. Daar waar dat om welke reden dan ook niet mogelijk is zal de gebruiker hier toch niets van merken dankzij technische oplossingen (*federated search of webcrawling*).

De standaardisatie in zoektermen en databasestructuur zal leiden tot veel betere zoekresultaten dan de gebruiker nu op het web krijgt. Om de gebruiker nog beter te helpen het gewenste materiaal te vinden wordt overwogen om de aquabrowser als zoekmachine te gebruiken naast de gewone Boolean zoekmethode. De aquabrowser maakt een manier van intuïtief zoeken mogelijk die vooral voor het moeilijker te definiëren materiaal zeer goede zoekresultaten geeft.

8 TOEGANG: CONTEXTUALISERING

Onder contextualiseren wordt verstaan het bewerken van de documentatie om deze geschikt te maken voor specifieke doelgroepen, waaronder in ieder geval het onderwijs en het grote publiek. Contextualisering levert de toegevoegde kennis waardoor de toepasbaarheid van de AV-content aanzienlijk kan worden vergroot.

Bij Beeld en Geluid is veel ervaring opgedaan met contextualisering in projecten: NAA in de Klas en Teleblik zijn projecten die zich richten op het on-line ter beschikking stellen van AV-materiaal voor het basis- en voortgezet onderwijs. Voor het hoger onderwijs loopt het project Academia.

En voor het bereiken van het grote publiek is al een project gestart (Segmento) waarbij op beperkte schaal (7000 uur video en 2000 uur audio) AV-materiaal wordt gecontextualiseerd. Vanuit de openbare bibliotheek sector wordt momenteel de digitale service naar het onderwijs in de vorm van schoolbieb.nl uitgerold. Hierbij wordt nauw samengewerkt met Kennisnet. Gebruik wordt gemaakt van specifiek op het onderwijs gerichte zoeksystemen zoals Davindi. Door deze projecten is goed bekend hoe contextualisering in de praktijk werkt, en welke inzet en kosten er aan verbonden zijn. Die kennis kan nu in dit project worden ingezet. Ook zal gekeken worden naar de internationale dimensie. In concreto betekent dit bekijken welke mogelijkheden er zijn om bijvoorbeeld tot Engelstalige ontsluiting van relevante delen van de collectie te komen.

Gecontextualiseerde informatie is nog erg schaars. Met name bij educatieve toepassingen laat de grote economische waarde zich raden. Op de contentmarkt zijn nog geen vergelijkbare materialen beschikbaar. Komen die er eenmaal, waarschijnlijk allereerst in de Engelse taal, dan zal de inkoop ervan een kostbare aangelegenheid zijn. Andersom ligt hier een kans om, wanneer met contextualisering wordt aangevangen, een groot afzetgebied te genereren wanneer vanaf het begin meertalige informatie wordt verzameld. Het project zal hier dan ook uitdrukkelijk rekening mee houden.

Het onderwijs

Het belangrijkste referentieproject voor het gebruik van audiovisueel materiaal in het onderwijs is Teleblik. De volgende ervaringen zijn van groot belang voor een succesvolle uitrol in het onderwijs:

- AV-materiaal moet geïntegreerd worden in het onderwijs. Docenten geven aan dat zij AV-materiaal van groot belang vinden voor het onderwijs, maar alleen als het direct kan worden gebruikt in de context van de les. Dit betekent dat de metadata direct moeten aansluiten op het curriculum (leerdoelen, eindtermen en methode).
- AV-materiaal moet kort en to the point zijn. Er is in de klas geen tijd om naar documentaires van 50 minuten te kijken, het gebruikte materiaal moet precies zijn gesneden op het kernfragment.
- AV-materiaal moet manipuleerbaar zijn (knippen, plakken) en toegevoegd kunnen worden aan ander bronmateriaal om werkstukken e.d. samen te stellen;
- Er moet een marktplaats ontstaan waar docenten en leerlingen ervaringen en ideeën kunnen uitwisselen of context toevoegen aan de beschrijvingen.

De kosten van het contextualiseren van materiaal voor het onderwijs zijn relatief hoog. Kennis van en samenwerking met het onderwijs is binnen het consortium in ruime mate aanwezig. Inkoop van gecontextualiseerd materi-

aal is nog niet mogelijk. Naar verwachting zal in de toekomst materiaal beschikbaar komen maar dit vergt dan waarschijnlijk een vele malen hogere inzet van middelen. Andersom kan wanneer nu wordt aangevangen later worden gekapitaliseerd op de huidige inbreng.

Het grote publiek

Zoals eerder vermeld blijkt uit onderzoek dat een enorme groei van het publieksbereik door archiefinstellingen mogelijk is, indien de collecties digitaal ontsloten en aangeboden worden. Het gaat om een potentieel nieuw publieksbereik van circa 28% van de bevolking van 18 jaar en ouder, afgezet tegen het aantal van de huidige bezoekers (van de fysieke studiezaal en digitale bezoekers) van 20% van de Nederlandse bevolking.⁷

Voor een breder publiek is een vertaalslag nodig om de historische gegevens over de films en programma's begrijpelijk, overzichtelijk en met enige duiding samen te vatten in korte, makkelijk leesbare tekstfragmenten die uitleggen wat er eigenlijk aan de hand is met een programma. Nu zijn slechts beheersgegevens beschikbaar die ongeschikt zijn voor het algemeen publiek. Daarnaast geldt in het algemeen dat voor een goede contextualisering niet kan worden volstaan met het geschikt maken van de metadata voor het algemene publiek, maar ook een wegwijzer/gidsfunctie voor het algemene publiek en voor specifieke doelgroepen dient te worden ingericht, zodat het publiek op een aantrekkelijke en aanlokkelijke manier door de digitale collectie wordt geleid ("alles is niets"). De ervaring die is opgedaan met de contextualisering voor het grote publiek in het project Segmento kan worden gebruikt in dit project. De CDR heeft ruime ervaring bij het op een innovatieve manier vervullen van een wegwijzer/gidsfunctie op het web, gekoppeld aan de digitale beschikbaarheid van het materiaal. De bij de CDR aanwezige expertise zal bij dit project worden ingezet.

Consequenties voor het project

Contextualisering heeft derhalve zowel een generieke dimensie als een specifieke die is afgestemd op de vraag en de gebruiksbehoeften van de verschillende doelgroepen. In generieke zin zal aan de collecties contextinformatie moeten worden toegevoegd die de betekenissen (historisch, maatschappelijk, esthetisch, receptief) van de gedigitaliseerde objecten verduidelijkt en die het mogelijk maakt relaties te leggen tussen de objecten onderling. De contextinformatie moet van dien aard zijn dat deze uitnodigt tot het ontwikkelen van nieuwe betekenissen en toepassingen. Specifieke contextinformatie komt vooral voort uit de vraag die bij de diverse doelgroepen leeft. De creatieve industrie bijvoorbeeld heeft aan andere informatie behoefte dan het educatieve veld. Om een adequate aansluiting met de diverse doelgroepen te bereiken zal een beroep worden gedaan op domein- en vakspecialisten. Die specialisten hoeven daarvoor niet bij de partners binnengehaald te worden. Het project "Beelden voor de toekomst" positioneert zich immers als een marktplaats en interactief kennisdomein voor publiek beschikbare audiovisuele content. Derde partijen in

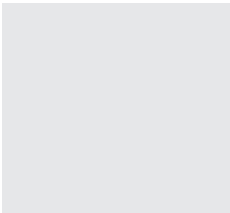
7. IOO, Naar een publieksgericht archiefbestel, 2003.

het publiek domein zoals het onderwijs, bibliotheken, musea etc. kunnen via deze kennismarkt hun eigen publiek bedienen. De marktplaats is ook beschikbaar voor commerciële marktpartijen.

Voor de contextualisering activiteiten worden de recent geïmplementeerde digitale infrastructuren van het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, Filmmuseum, NA en CDR gebruikt. Voor de distributie van de context wordt gebruikt gemaakt van de digitale infrastructuur die ook voor de content wordt benut.

Via een gebruikersonderzoek wordt het volgende onderzocht:

-
- raster van actuele en toekomstige gebruikers;
 - rol van intermediairs in de keten naar eindgebruikers;
 - beschikbare redactie-instrumenten (*repacking*);
 - behoefte aan thematisering etc.;
 - modelcontracten.

Voor de contextualisering is een kostenbegroting opgesteld. Daarin is prioriteit gegeven aan het aanbod gericht op het onderwijs en het brede publiek. Aangenomen wordt dat met het beschikbaar stellen van metadata aan culturele instellingen en de creatieve industrie deze zelf in staat zijn tot contextualisering te komen.

9 TOEGANG: PUBLIEKSFUNCTIE

Om het gebruik van het gedigitaliseerde materiaal te stimuleren wordt niet alleen gewerkt aan ontsluiting middels een distributie-infrastructuur, zoekstructuren en contextualisering. Er wordt ook actief gewerkt aan het optimaliseren van de toegankelijkheid via portals en bibliotheken.

Daarnaast worden netwerk- en stimuleringsactiviteiten ontplooid om specifiek de dienstenontwikkeling op basis van het gedigitaliseerde materiaal te bevorderen. Dit moet bijdragen aan een breder gebruik van het materiaal in het onderwijs, door private partijen, culturele instellingen en het brede publiek. Er zal actief gezocht worden naar publieke en private partijen die het materiaal willen gebruiken voor nieuwe diensten, en er zal gekeken worden naar wat nodig is dit te realiseren. Hiermee wordt de toepassing bevorderd en de kennisparadox beslecht.

NADERE ONDERBOUWING

De wereld digitaliseert. Binnen enkele jaren geldt dat wat niet digitaal toegankelijk is, de facto niet beschikbaar is. In veel landen lopen al projecten om archieven te digitaliseren. Niet alleen om daarmee materiaal duurzaam te kunnen bewaren, maar dit ook beter toegankelijk te maken en daarmee het gebruik te stimuleren. Voor de huidige, analoge archieven geldt dat sprake is van intransparantie. De kosten om gewenste content te kunnen vinden zijn hoog. Dit leidt tot vraaguitval en onderbenutting. Digitalisering, contextualisering en ontsluiting van deze archieven kan hiervoor een oplossing bieden. Echter, hierbij is wel sprake van een coördinatieprobleem: de benodigde investeringen hiervoor zijn niet te rechtvaardigen door (eenmalige) gebruikers, terwijl de eigenaar van het materiaal onvoldoende financiële middelen heeft voor zo'n eenmalige diepte-investering. Er zijn verschillende argumenten aan te voeren voor een overheidsinvestering op dit terrein, die zijn samengevat in het schema op de volgende pagina:

MOTIEF 1	MOTIEF 2	MOTIEF 3
Cultureel erfgoed	Maatschappelijke baten	Doelmatigheids toegankelijkheids en rechtvaardigheidswinst
Optiewaarde	Educatieve waarde	Lagere zoekkosten
Intergenerationele waarde	Publiek goed	Lagere culturele drempels en grotere toegankelijkheid
Bestaans- en historische waarde	Schaaleffecten	Gelijk speelveld en meer concurrentie markt informatiecontent
	Ervaringsgoederen	Grotere variëteit informatiecontent
	Integratie en historisch besef	Eigendom wordt publiek toegankelijk
	Democratie	
	Burgerschap	

1 CULTUREEL-HISTORISCH ERFGOED

Het AV-materiaal van dit project kent een cultureel-historische waarde die dreigt te vergaan en onbenut blijft als deze niet digitaal toegankelijk is. Op internationaal niveau zijn verschillende projecten gaande om fysieke archieven integraal te ontsluiten voor digitaal gebruik. Daarmee wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen typen informatie zoals boeken, foto's, film of geluid. Google is bijvoorbeeld samen met universiteiten begonnen om hun collecties raadpleegbaar en doorzoekbaar te maken. Europese bibliotheken werken in 'The European Library' samen aan gezamenlijke toegang tot hun collecties. Willen de kleine landen (en talen) zichtbaar en hoorbaar blijven met voor hen kenmerkend materiaal, dan is conservering en

digitalisering van hun cultureel erfgoed noodzakelijk. Dat vereist eigen initiatief van deze kleine landen, omdat commerciële partijen zich zullen richten op het erfgoed van de grote naties en de toegankelijkheid daarvan in de Engelse taal.

De waarde van het AV-materiaal valt in drie typen uiteen. Ten eerste heeft de collectie een bestaans- en historische waarde. Het gaat hier om uniek materiaal dat niet-reproduceerbaar is. Waarde en betekenis ervan cumuleert met de tijd. Prijsvorming is dan niet gerelateerd aan de feitelijke productiekosten. Ten tweede is er sprake van optiewaarde. Daarvan is sprake bij een goed waarvan kan worden verwacht dat het in de toekomst waarde zal bezitten die nu wellicht niet kan worden aangetoond. Verzilvering van die waarde is echter onmogelijk als het goed straks niet meer beschikbaar zou zijn. Dit fenomeen doet zich bijvoorbeeld voor bij archiefmateriaal, dat een groot deel van de collectie beslaat. Ten derde, en in het verlengde hiervan, kunnen toekomstige generaties wellicht waarde hechten aan materiaal uit het verleden. Dit is de zogeheten intergenerationele waarde. De overheid kan de belangen van toekomstige generaties behartigen door het cultureel erfgoed veilig te stellen.

2 EDUCATIEVE WAARDE

In het onderwijs wordt steeds vaker gebruik gemaakt van digitale content. Naast het lesboek komen er online lesmateriaal en leermethoden. Dit is niet alleen aanvullende content maar steeds vaker transformerende content die de wijze waarop we leren fundamenteel verandert.⁸ Hierbij zal in toenemende mate gebruik worden gemaakt van beeld en geluid. Logisch, in een maatschappij waarin beeld steeds belangrijker wordt. Een begin van deze ontwikkeling zien we al bij Entree, de gesloten online omgeving van Kennisnet waar educatieve uitgevers hun content aanbieden aan scholen in een abonnementenmodel. Het project zou aan deze ontwikkeling een belangrijke stimulans kunnen geven. Dit kan bijvoorbeeld bijdragen aan een groter cultuurhistorisch besef. De digitalisering van ons cultureel erfgoed biedt een uitstekende kans om nieuw lesmateriaal te ontwikkelen over onze cultuur en onze geschiedenis. Beelden voor de toekomst kan iedereen bedienen die op basis van het gedigitaliseerde AV-materiaal content voor het onderwijs wil ontwikkelen. Dat kunnen scholen zijn, maar ook Kennisnet of educatieve uitgevers. De in opdracht van het consortium uitgevoerde kostenbatenanalyse bevestigt deze potentie.

8. TNO, 2005, Van Bloei tot Groei. Condities voor ontwikkeling en toepassing van businessmodellen voor webbased educatieve content.

3 MAATSCHAPPELIJKE BATEN VAN PUBLIEKE CONTENT

Informatie zoals opgeslagen in de collecties van de deelnemende instellingen is een publiek goed. De markt kan zulke goederen uit eigen beweging moeilijk voortbrengen vanwege het niet-rivaliserende en niet-uitsluitbare karakter ervan. Bovendien is de opbrengst meestal niet hoog genoeg om de kosten te dekken. Overheidsinterventie door middel van publieke bekostiging ligt dan voor de hand. Zeker als het gaat om het conserveren en toegankelijk maken van bestaande informatie. Daarbij komt nog dat monopolisering van de audiovisuele collecties door private geldschietters afbreuk zou doen aan het maatschappelijke belang en educatieve waarde van veel materiaal. Om dezelfde reden dat de publieke omroep en kunst- en cultuurhistorische musea met algemene middelen gesteund worden, zou ook volledige vercommercialisering van het audiovisuele erfgoed onwenselijk zijn.

Dit project kan een belangrijke bijdrage leveren aan publieke content door een omvangrijk corpus aan AV-materiaal beschikbaar te maken. Hierbij dient onderscheid gemaakt te worden tussen eigendom en gebruik. Het eigendom van het straks gedigitaliseerde AV-materiaal is en blijft in publieke handen om daarmee een zo breed mogelijke beschikbaarheid te kunnen garanderen. Dat is het uitgangspunt van dit project. Scholen kunnen het inzetten voor het onderwijs. Private partijen kunnen het gebruiken voor nieuwe diensten. Het publiek kan het raadplegen vanaf welke plek dan ook: thuis, op het werk of in de bibliotheek. Afhankelijk van het type gebruik kan worden bepaald welke vergoeding daar tegenover staat. Mits de auteursrechten dit toestaan zal zoveel mogelijk gebruik gemaakt worden van Creative Commons teneinde de publieke beschikbaarheid maximaal te bevorderen. Maar duidelijk is dat de vergoeding nooit de kosten van het conserveren, digitaliseren en ontsluiten kunnen dekken. Daarin ligt een rechtvaardiging voor subsidiëring.

Het publiek toegankelijk maken van deze informatiebronnen kan ook bijdragen aan de ontwikkeling van mensen. Zeker als actief gewerkt wordt aan ontsluiting via publieke voorzieningen zoals bibliotheken. Deze publieke content kan ook een bijdrage vormen aan het functioneren van de democratie, integratie of het versterken van burgerschap. Maar dat werkt alleen als het voor iedereen beschikbaar en toegankelijk is gemaakt. Zonder digitalisering en ontsluiting lukt dat niet.

4 DOELMATIGHEID, TOEGANKELIJKHEID EN RECHTVAARDIGHEID

De vraag naar audiovisuele content stijgt snel. Het onderwijs vraagt nieuwe manieren van kennisoverdracht. Het bedrijfsleven ontwikkelt nieuwe diensten die gebruik maken van beeld- en geluidcollecties, bijvoorbeeld voor video on demand, digitale themakanalen, IP-tv en mobiele diensten. 'Content is king', zo luidt het adagium. Algemeen wordt verwacht dat deze ontwikkeling de komende jaren met kracht zal doorzetten. Dan dient de

content wel digitaal beschikbaar te zijn. Dat is thans niet het geval. De markt biedt geen adequate oplossing voor de conservering en digitalisering van het audiovisuele erfgoed. Daarbij spelen verschillende marktimperfecties een rol. In de eerste plaats leidt intransparantie en informatieasymmetrie met betrekking tot de inhoud van de audiovisuele collecties en de auteursrechtenproblematiek die ermee samenhangt, tot vraaguitval bij private partijen: potentiële commerciële aanbieders en gebruikers van het materiaal weten de collecties simpelweg niet te vinden. De zoekkosten zijn te hoog. Digitalisering kan die omlaag brengen, maar de kosten daarvan zijn momenteel prohibitief hoog. Marktpartijen zullen opzien tegen de aanzienlijke investeringen die gemoeid zijn met het ontsluiten van specifiek materiaal, zeker wanneer eenmalig gebruik het oogmerk is. Dat is maatschappelijk inefficiënt en leidt tot onderbenutting of vraaguitval. Overheidsinterventie is in dat geval gewenst.

Audiovisueel materiaal is thans niet breed toegankelijk. Het vergaat of blijft opgesloten in de archieven als het niet wordt gedigitaliseerd. De facto is dit een vorm van monopolievorming van de overheid. Ontsluiting voor het grote publiek, private en publieke partijen maakt dat dit monopolie wordt doorbroken en op grote schaal kan worden geprofitteerd van deze publieke content. Dit zou ook een potentieel concurrentienadeel van private partijen kunnen opheffen die in tegenstelling tot publieke instellingen geen of slechter toegang tot deze archieven hebben. Doorbreking hiervan leidt tot een eerlijker speelveld en meer concurrentie, en daarmee meer variëteit en kwaliteit.

5 STIMULANS VOOR NIEUWE BREEDBANDDIENSTEN

Nederland heeft na Korea de hoogste breedbandpenetratie ter wereld, maar het ontwikkelingsniveau van breedbandige diensten door de overheid en commerciële partijen blijft daarbij achter.⁹ Terwijl dus de ontwikkeling van breedbanddiensten en de uitrol van breedbandinfrastructuur vaak wordt omschreven als 'kip-ei'-problematiek, lijkt een gebrek aan breedbandige content veel meer de belemmering te zijn voor de verdere ontwikkeling van breedband en voor private investeringen in nieuwe generaties breedbandnetwerken. Het digitaliseren en ontsluiten van het audiovisuele erfgoed kan een impuls geven aan de verdere ontwikkeling van breedband. Ook kan het de ontwikkeling van commerciële breedbanddiensten verder stimuleren, wanneer die (al dan niet tegen betaling) digitaal toegang krijgen tot het audiovisuele erfgoed. Marktpartijen, van kabelbedrijven tot ISP's, hebben behoefte aan content voor hun breedbandige netwerken. Dit materiaal kan een mooie aanvulling op bestaand en te ontwikkelen nieuw materiaal vormen. Dit project wil dat stimuleren door te zorgen voor zo optimaal mogelijke ontsluiting, maar daarnaast activiteiten te ontplooiën die de dienstenontwikkeling door publieke en private partijen stimuleren en faciliteren. Echter, altijd vanuit het uitgangspunt van publieke beschikbaarheid.

9. Zie onder andere CPB, 2005: Do market failures hamper the perspectives of broadband?

6 VERSTERKING VAN DE CREATIEVE INDUSTRIE

De creatieve industrie is één van de sleutelgebieden van de toekomstige Nederlandse economie, volgens het Innovatieplatform. Deze omvat nu ruim 3% van de arbeidzame bevolking, maar in de regio Amsterdam is dit ruim 6,5%. Sinds 1996 is de creatieve sector aanzienlijk harder gegroeid dan de rest van de economie. De economische waarde daarvan blijft niet beperkt tot de sector zelf. Leveringen van en naar andere sectoren zijn aanzienlijk groter dan gemiddeld in de economie. Daarnaast zijn er aanwijzingen dat er voor de regio Amsterdam een clustereffect bestaat, waarbij de aanwezigheid van een sterk creatief cluster de groei van de regionale economie versterkt. De (additioneel te beschouwen) achterwaartse effecten worden geschat op 55-90 %.¹⁰ Dit betekent dat elke euro omzet in de creatieve industrie nog een 55 tot 90 eurocent omzet ergens anders genereert. Aangezien een aanzienlijk deel van de investeringen in dit project terecht komen bij bedrijven in de creatieve industrie, zal ook in dit project van dat effect sprake zijn.

Verwacht wordt dat de creatieve industrie verder zal groeien in omzet en werkgelegenheid, maar dat gebeurt niet zomaar. In andere landen wordt hiervoor flink geïnvesteerd om bepaalde clusters internationaal competitief te maken. In Nederland is dat nog slechts beperkt het geval. Dit project kan als voorbeeldproject een toonaangevende rol spelen. Het kan een bijdrage leveren aan de versterking van het audiovisuele cluster dat vooral in de Noordvleugel van de Randstad (Amsterdam-Hilversum) is geconcentreerd. Maar ook andere gebieden, zoals Rotterdam, kunnen hiervan profiteren. Deze bijdrage kan als volgt worden gezien:

- Bedrijven uit het AV-cluster, bijvoorbeeld filmlaboratoria, zullen in opdracht van dit project AV-materiaal gaan digitaliseren. Welke dat zijn, zal op basis van aanbestedingen worden bepaald. Dit creëert directe werkgelegenheid bij deze bedrijven (naast die bij de instellingen zelf). Exacte cijfers zijn niet bekend, maar voor de betrokken bedrijven en de AV-sector zal dit een behoorlijke impact kunnen hebben. Maar wellicht nog belangrijker, deze bedrijven kunnen hierdoor een hoogwaardige infrastructuur voor digitale bewerking, opslag en distributie van beeld en geluid creëren waar ook andere bedrijven, bijvoorbeeld filmproducenten en gamesbedrijven, van kunnen profiteren. Dit leidt tot een versterking van het cluster als geheel.
- De betrokken bedrijven bouwen specialistische expertise op het gebied van digitaal beeld en geluid. Aan dergelijke expertise zal de komende jaren internationaal toenemende behoefte ontstaan. De uitdaging is hiermee een koploperpositie voor Nederland op dit gebied te bevorderen. Dit kan ook een bijdrage leveren aan een sterker innovatie- en vestigingsklimaat voor dit cluster.

10. SEO Economisch Onderzoek / Stichting Atlas voor gemeenten, 2005, Cultuur en creativiteit naar waarde geschat.

• De digitalisering van de distributie van video/film naar en de projectie ervan in bioscopen en huishoudens zal een omslag gaan betekenen in de AV-industrie. Het is een waarneembare trend waarbij nog moeilijk valt in te schatten welke effecten ze zullen hebben. Maar dat dit zal leiden tot forse veranderingen in de sector en samenleving staat vast. Met de Amsterdam Internet Exchange heeft Nederland één van de grootste internethubs ter wereld in huis. Door projecten als Gigaport staan we bekend als pioniers op het gebied van digitalisering. Die positie kunnen we doorzetten als het gaat om digitaal beeld en geluid. Waarom Nederland niet positioneren als een internationale hub voor distributie van beeld en geluid? Denk daarbij aan Amerikaanse filmdistributeurs die hun films hier neerzetten voor verdere distributie richting Europese bioscopen of op termijn zelfs huishoudens. Of muziekmaatschappijen die hier hun data hebben staan voor online verkoop van muziek. Nederland kan hiervoor een interessante testmarkt worden. Dit project zou hiervoor een stimulans kunnen bieden, en daarmee aan de internationale positie van de creatieve industrie in Nederland.

7 VERNIEUWEN VAN DE ERFGOEDINSTELLINGEN EN ARCHIEFWEZEN

Erfgoedinstellingen als musea staan voor grote uitdagingen met betrekking tot digitalisering, conservering en ontsluiting van hun collecties. Dit geldt voor grote musea als het Rijksmuseum of het Van Gogh Museum tot kleinere, specialistische instellingen. Ze hebben veel vragen over hoe dit proces aangepakt dient te worden. Dit project zou als een trekker kunnen fungeren. In dit project wordt expertise opgebouwd (en zelfs een infrastructuur) waar deze instellingen van kunnen profiteren. En als zij hierdoor sneller gaan digitaliseren en innovatieve (publieke) diensten ontwikkelen, zou dat een forse ontwikkeling zijn met hoge (internationale) impact en zichtbaarheid.

Hetzelfde geldt voor het archiefwezen. Er zijn talloze archieven in Nederland. Als in het kader van dit project een aantal grote, bekende archieven beginnen met een gerichte digitalisering van hun collectie, kan dit anderen meetrekken. Met een enorm aanbod van digitale content als gevolg. Het benutten van deze (en eventueel andere) kansen wordt door de participatie van het NA in dit project aangemoedigd. Het NA kan zich daardoor verder ontwikkelen als kenniscentrum en als coördinator/regisseur van de toeleiding van regionale en lokale archivale foto-collecties in de te vormen 'hoofdpool' van AV-content, te ontsluiten met dezelfde metadata als de film en te distribueren via dezelfde interface. Het meenemen van de foto-collectie van het NA wordt ook gezien als een opstap naar het

digitaliseren en toegankelijk maken van de andere belangrijke en interessante fotocollecties die in Nederland in publieke en private handen zijn.

NA kan functioneren als coördinator/voortrekker tussen landelijke fotocollectie-houdende instellingen, eveneens met als rol te bewaken dat de op te leveren digitale collecties 100% compatibel zijn met de technische standaarden en zoek- en vindstructuur van het gezamenlijke beeldmateriaal.

8 KOSTEN-BATENANALYSE

Er is een kosten-batenanalyse (KBA) gemaakt door SEO Economisch Onderzoek. De uitkomsten van de KBA zijn als volgt: het totale kosten-batensaldo ligt tussen € 7 + miljoen en € 43 + miljoen (exclusief kosten van belastingheffing). Worden de kosten van belastingheffing meegerekend dan ligt het saldo tussen € -29 + miljoen en € 30 + miljoen. De plus geeft aan dat er nog baten te verwachten zijn, maar dat die in het kader van het uitgevoerde onderzoek niet konden worden gekwantificeerd. Met andere woorden: de uitkomsten zijn aan de conservatieve kant. Relevante baten in dit kader zijn bijvoorbeeld mogelijke inkomsten uit gebruik van materiaal in the-makanalen. Binnen het bestek van het onderzoek was het niet mogelijk om de externe effecten te kwantificeren. Hier liggen zeker baten en hierin ligt zeker een voorname reden om het project uit te voeren. De geïdentificeerde externe effecten zijn: het behoud van cultuur, het versterken van het cultuurhistorisch besef, versterking van de democratie, de bijdrage aan de Lissabon-doelstelling en de toename van de multimediale geletterdheid. Al deze externe effecten zijn op dit punt samengevat in de '+' achter de gepresenteerde getallen. Er zijn geen directe, indirecte danwel externe effecten geïdentificeerd die niet gekwantificeerd konden worden en die een negatieve invloed op het saldo zouden hebben.

Het consortium heeft SEO gevraagd om de komende periode een beknopte verdiepingsslag uit te voeren op de voorliggende KBA.

Ook is door SEO een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd. Van zeer grote invloed is de gehanteerde discontovoet van 7% voor het kwantificeren van de baten. 7% is de gebruikelijke rekenrente bij het bepalen van de baten bij bijvoorbeeld grote infrastructurele projecten. De reden voor het hanteren van 7% is dat baten in de toekomst altijd onzeker zijn. De 7% houdt rekening met de invloed van macro economische effecten op de baten. In Beelden voor de Toekomst lijkt minder sprake te zijn van dergelijke macro economische onzekerheden. Het hanteren van een discontovoet van 5% verbetert de baten met € 76 miljoen. De uitkomsten sterken het consortium in de overtuiging dat uitvoering van Beelden voor de toekomst voor de 'BV Nederland' een positief rendement oplevert.

PARTNERS EN SAMENWERKINGSVERBANDEN

Ten behoeve van het voorgestelde project hebben zes organisaties zich verbonden tot een consortium: het Filmmuseum (FM), het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid (Beeld en Geluid), de Centrale Discotheek Rotterdam (CDR), het Nationaal Archief (NA), de Vereniging Openbare Bibliotheken (VOB) en Stichting Nederland Kennisland (KL).

De eerste vier organisaties beheren ten behoeve van het publieke belang een schat aan audiovisueel materiaal. De CDR en de openbare bibliotheeksector hebben de kennis en expertise om deze nieuwe wijze van beschikbaarstelling zodanig te contextualiseren dat de producten zoekbaar, vindbaar en bruikbaar zijn in een digitale omgeving. Stichting Nederland Kennisland levert auteursrechtelijke expertise en zal binnen het project de publieksfunctie vormgeven om daarmee de ontwikkeling van spin-offs en het gebruik van het AV-materiaal te stimuleren. Zij vormt tevens het projectsecretariaat.

1 CONSORTIUMPARTNERS

Filmmuseum

Filmmuseum is de roepnaam voor de Stichting Nederlands Filmmuseum. De overheid heeft het museale beheer van het cinematografisch erfgoed en de hieraan verbonden taken van behoud en ontsluiting neergelegd bij het Filmmuseum. De collectie omvat o.a. 19.750 unieke filmtitels. De stichting heeft een Raad van Toezicht waarvan de voorzitter wordt benoemd door de taatssecretaris en een Bestuur. Het bestuur wordt gevormd door de algemeen directeur en de adjunct-directeur. De organisatie omvat drie sectoren: Collectie, Presentatie en Bedrijfsvoering. Binnen het consortium "Beelden voor de toekomst" coördineert het Filmmuseum de conservering van uniek filmmateriaal.

Beeld en Geluid

Het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid is een stichting met een Raad van Toezicht en een Bestuur. De minister van OCW benoemt de voorzitter van de Raad van Toezicht. De Publieke Omroep benoemt drie leden. De laatste drie leden benoemt de Raad zelf. Het bestuur van de stichting is opgedragen aan de algemeen directeur. Beeld en Geluid is opgericht om het duurzaam behoud van ons nationale audiovisuele erfgoed te garanderen en het toegankelijk te maken voor zoveel mogelijk gebruikers: professionals, het onderwijs en het grote publiek. Beeld en Geluid beheert 70% van het Nederlandse audiovisuele erfgoed. De collecties omvatten meer dan 700.000 uur radio, televisie, film en muziek en groeien nog iedere dag.

Centrale Discotheek Rotterdam

De CDR beschikt over een muziekcollectie van 300.000 cd's, 300.000 lp's en 10.000 muziek-dvd's. Deze kunnen in heel Nederland worden geleend via de eigen lokale bibliotheek. Aanvragen worden geheel geautomatiseerd afgehandeld via www.muziekweb.nl, de site van de CDR. Juist bij zo'n groot aanbod ontstaat bij het publiek de behoefte aan sturing en gidsfuncties. De CDR vervult met haar website www.muziekweb.nl een voortrekkersrol op dit gebied. Daarnaast beschikt de CDR over de noodzakelijke expertise hoe digitale content op een laagdrempelige manier kan worden gedistribueerd onder het grote publiek.

Nationaal Archief

Het Nationaal Archief is onderdeel van het ministerie van OCW. Het huisvest bijna 1000 jaar nationale geschiedenis. Documenten over het koloniale verleden en Nederland als handelsnatie, verhalen over bestuur en democratie en een miljoen foto's die de Nederland in de twintigste eeuw in beeld brengen. Het Nationaal Archief heeft ruim 100 kilometer tot de verbeelding sprekende archieven die voor iedereen toegankelijk zijn. Om deze omvangrijke en waardevolle collectie voor de huidige en toekomstige generaties te behouden, gaat er veel aandacht uit naar conservering en restauratie van kwetsbare archieven en investeert het Nationaal Archief in digitalisering.

Stichting Nederland Kennisland

Stichting Nederland Kennisland (KL) is een onafhankelijke denktank die zich tot doel heeft gesteld Nederland te ontwikkelen tot een sleutelregio in de internationale kenniseconomie, op een manier die economisch en sociaal meerwaarde creëert. Daartoe ontwikkelt zij strategieën, projecten en lerende netwerken. Met projecten als Digitale Pioniers, Stedenlink en Creative Commons heeft zij ruime ervaring met het stimuleren en faciliteren van innovatieve diensten in het publieke, semi-publieke en commerciële domein (de rol die KL binnen het consortium coördineert).

Vereniging van Openbare Bibliotheken

De VOB vertegenwoordigt de Nederlandse Openbare Bibliotheken als branchevereniging. Er zijn in Nederland meer dan 400 bibliotheekorganisaties actief. Samen hebben zij ruim 1100 vestigingen in het land. Een derde van de bevolking is lid van een bibliotheek en de helft van de bevolking komt regelmatig in een bibliotheek. Op jaarbasis worden meer dan 100 miljoen items uitgeleend en wordt er een enorm aantal activiteiten georganiseerd. In zowel fysiek als in digitaal opzicht bieden de bibliotheken aan alle Nederlanders (leden zowel als niet-leden) toegang tot PC's en tot de collecties digitaal materiaal zoals de bibliotheken die selecteren en inkopen. Alle bibliotheken zijn aangesloten op een breedbandverbinding en vormen zo een infrastructuur die verspreiding van velerlei vormen van materiaal mogelijk maakt. Door het publiek worden bibliotheken gezien als betrouwbaar, onafhankelijk en waardenvrij. In dat opzicht zijn het de meest laagdrempelige instellingen van Nederland.

2 COÖRDINATIE BINNEN CONSORTIUM

Aangezien de verschillende partners specifieke expertise hebben, draagt iedere partner een specifieke verantwoordelijkheden binnen het totale project. De portefeuilles worden als volgt verdeeld:

Coördinatie conservering video, audio en digitalisering film, video en audio: Beeld en Geluid

Beeld en Geluid heeft veel ervaring met het conserveren en digitaliseren van film, video en audiomateriaal. Door het gereedkomen van de digitale infrastructuur in Hilversum kan het geconserveerde materiaal direct worden gecodeerd en opgeslagen in het digitaal archief. Dit maakt zeer efficiënte werkprocessen mogelijk. Door de samenwerking tussen de instellingen kunnen kortingen worden bedongen bij partijen die het conserveren en digitaliseren ondersteunen of uitvoeren. Een soortgelijke functie zal het Filmmuseum voor de conservering van film in het project hebben.

Coördinatie technische ontsluiting/metadata: VOB

VOB heeft als taak het ontsluiten van gegevens voor het algemeen publiek. Zowel de collecties van de bibliotheken als de digitale bronnen en bestanden worden zo goed mogelijk ontsloten zodat zaken niet alleen gezocht maar ook gevonden kunnen worden. Zoals traditioneel in bibliotheken materialen worden ontsloten voor het algemene publiek en voor specifieke doelgroepen zoals het onderwijs, zo ook wordt de ontsluiting van AV materialen ter hand genomen. Daarbij zal worden gelet op materiaalspecifieke eigenschappen en specifieke wensen van de gebruiker. Samen met de overige partners wordt een "best practice" neergezet.

Coördinatie fotografie: NA

Binnen het consortium coördineert het NA de conservering en digitalisering van fotografie.

Coördinatie muziek: CDR

Binnen het consortium coördineert de CDR de distributie.

Coördinatie auteursrecht: Beeld en Geluid en KL

Het administreren en uiteindelijk ook regelen van de auteursrechten wordt gedaan door de instellingen zelf. Beeld en Geluid stelt de kennis rond de educatieve beschikbaarstelling van av-materiaal ter beschikking en KL de kennis over de toepassing van Creative Commons licenties.

Coördinatie publieksfunctie: CDR, VOB en Kennisland

Om de bekendheid, het gebruik en de doorontwikkeling van het gedigitaliseerde materiaal zo groot als mogelijk te maken, wordt gewerkt aan optimale ontsluiting van het materiaal, bijvoorbeeld via portals en bibliotheken. De VOB coördineert deze functie in nauw overleg en afstemming met de CDR, die als innovator/aanjager fungeert. Daarbij wordt aangehaakt bij het bestaande bibliotheekbeleid en de ervaring met het digitaal uitlezen/op een innovatieve manier de weg wijzen binnen een breed aanbod. Daarnaast wordt gewerkt aan actieve beschikbaarheid.

3 ORGANISATIE

Met betrekking tot de organisatie heeft het consortium de volgende uitgangspunten opgesteld.

1 Partners en uitgangspunten

- De zes participerende instellingen richten voor de uitvoering van het projectplan een consortium op.
- De samenwerking begint met de oprichting van een stuurgroep als consortium i.o. Het consortium wordt formeel opgericht na het verkrijgen van een positieve financieringsbeslissing van de overheid.
- Andere organisaties kunnen tot het consortium toetreden.
- Het consortium is verantwoordelijk voor het geheel van de uitvoering van het projectplan door de instellingen.
- De inrichting is resultaatgericht, functioneel en zo licht mogelijk.
- Het consortium neemt geen bestaande taken of (beheers) verantwoordelijkheden van instellingen over.
- Transparantie in verantwoording van uitgaven, zeggenschap over budgetten en voortgang van uitvoering.

2 Structuur

- Voor het consortium wordt de juridische structuur gekozen waarin de uitgangspunten en afspraken over de organisatie het beste kunnen worden gerealiseerd.
- In de structuur wordt een 'natuurlijk' evenwicht gevonden tussen de verantwoordelijkheden voor de uitvoering van het projectplan als geheel en voor de verschillende onderdelen van het projectplan door de instellingen.

- Het consortium rapporteert aan het departement en de partners en legt verantwoording af over de financiën
- Binnen het consortium worden vaste samenwerkingsverbanden, portefeuilles en programma's gecreëerd waarvoor de instellingen verantwoordelijk zijn.
- Daarmee ontstaat een structuur van samenwerking door instellingen onder verantwoordelijkheid van instellingen.

3 Interne organisatie

- Het Consortium stelt (jaarlijks) een beleidsplan en activiteitenprogramma vast die de deelprogramma's, die door de instellingen worden uitgevoerd, omvat. Dit vormt de basis voor de financiële voorstellen aan de rijksoverheid, die daarop de door het consortium gevraagde beslissingen kan nemen.
- Voor de uitvoering van het projectplan worden vaste samenwerkingsstructuren/portefeuilles geformeerd. Hiervoor worden programma's met bijbehorende budgetten opgesteld en projectleiders aangewezen.
- Voor nieuwe ontwikkelingen worden tijdelijke (deel)projecten opgesteld die onder leiding van aangewezen projectleiders worden uitgevoerd.
- De portefeuilles en deelprojecten worden uitgewerkt in duidelijke en samenhangende plannen van aanpak met 'milestones' en opgesteld volgens een vast format.
- Voor de coördinatie van de uitvoering van het projectplan als geheel worden programmamanagement en administratieve- en bestuursondersteuning georganiseerd. De programmamanager is de verbindende schakel tussen bestuur, projectleiders en instellingen.
- Tegelijk met de officiële oprichting van het consortium wordt de personele formatie voor deze taken vastgesteld.
- De financiering van de kosten van programmamanagement en bestuursondersteuning vinden plaats uit de subsidie die voor het projectplan wordt verkregen.
- De uitvoeringskosten van de participerende instellingen worden door die instellingen gedragen.

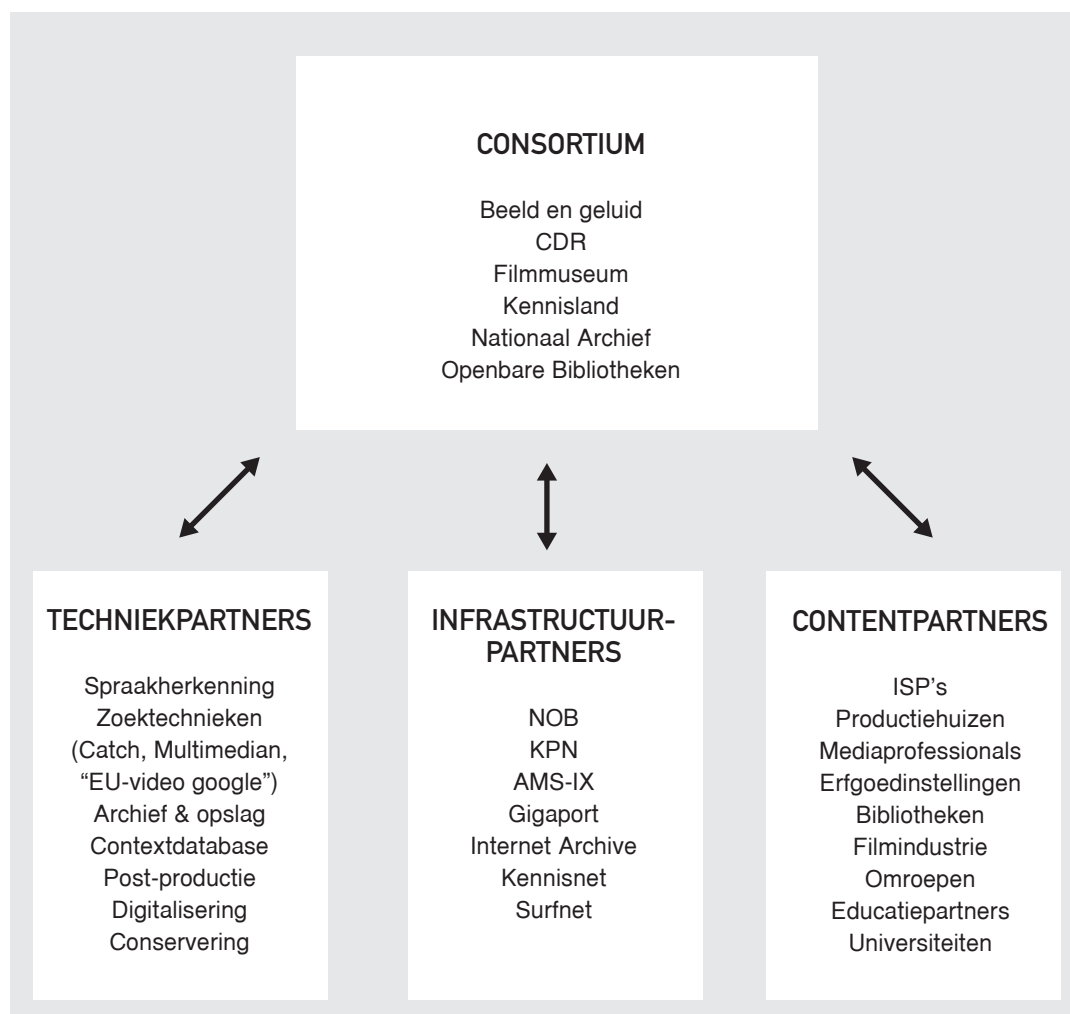
4 Rapportage en verantwoording

- De programmamanager werkt een systeem uit van regelmatige rapportages over de voortgang van de portefeuilles en projecten. Doel daarvan is de totale uitvoering te volgen en (bij) te sturen waar dat nodig is. Eenmaal per jaar wordt een volledige rapportage over het geheel van de uitvoering opgesteld.

- Het Consortium stelt jaarlijks een financieel verslag vast waarin verantwoording wordt afgelegd over de uitvoering van het project en de besteding van de financiële middelen. Dit jaarverslag wordt aan de overheid toegezonden.

4 SAMENWERKINGSVERBANDEN

Door de clustering en aggregatie van content ontstaat een omgeving die dient als basis voor verdere publieke, semi-publieke en commerciële dienstenontwikkeling. Het consortium wil hier actief op inzetten. Binnen het project is een indeling naar externe partners te maken voor techniek, infrastructuur en content gerelateerde activiteiten:

Ook de uit het project voortvloeiende diensten kunnen content-, techniek- en infrastructuur gerelateerd zijn. Hiervoor worden netwerk- en stimuleringsactiviteiten ontplooid. Netwerkactiviteiten versterken de verbanden tussen het consortium en derden, variërend van scholen tot private partijen, om het gebruik van het gedigitaliseerde materiaal te bevorderen. Dergelijke activiteiten betreffen workshops, publicaties, voorlichting, coalitievorming, scouting en promotie. Stimuleringsactiviteiten zijn bedoeld om de ontwikkeling van nieuwe diensten op basis van het gedigitaliseerd materiaal te onderzoeken en kansrijke ideeën tot businessplannen helpen uit te werken. Stichting Nederland Kennisland coördineert deze activiteiten.

5 KOSTENBEHEERSING

Het consortium beoogt het project zo efficiënt mogelijk uit te voeren. Daartoe worden onder meer de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Definitieve toekenning van middelen zal plaatsvinden op basis van op te stellen plannen van aanpak per onderdeel van het project. Deze worden jaarlijks geformuleerd en ingediend.
- Alleen AV-materiaal waar uit educatieve, cultureel-historische, maatschappelijke of economische gronden waarde aan kan worden toegekend, vormt onderdeel van dit project. Dit betekent dat slechts een deel van de bestaande archieven worden geconserveerd en gedigitaliseerd. De selectiecriteria staan in hoofdstuk 2 vermeld.
- Bedrijven die worden ingeschakeld om werkzaamheden te verrichten voor het project, zoals het digitaliseren van film of het leveren van infrastructuur voor opslag, zullen op basis van een aanbestedingsprocedure worden geselecteerd.
- Er worden geen of zo beperkt mogelijk kapitaalgoederen aangeschaft. Deze dienen uit te maken van de reguliere bedrijfsvoering van de betrokken partijen. De meeste kapitaalgoederen, zoals filmscanners, zullen sowieso eigendom van bedrijven zijn die in opdracht werkzaamheden verrichten.

6 FASERING

Het projectplan "Beelden voor de toekomst" zal worden doorontwikkeld tot businessplannen voor de verschillende deelactiviteiten. Deze uitwerking is afhankelijk van de financieringsbeslissing in het kader van het FES-fonds. Het project betekent een enorme intensivering van die activiteiten in een andere, onderling verbonden organisatievorm. Indien financiering beschikbaar komt, kan het project worden gestart met in ieder geval de volgende werkzaamheden:

FASERING	PERIODE	EINDPRODUCT
Vorbereidings-fase	2006- 2007	• projectorganisatie gerealiseerd • personeel aangenomen • huisvesting gerealiseerd • projectplan geconcretiseerd • gedetailleerde projectbegroting 2006-2007 gemaakt • projectplan met projectpartners afgestemd • conserveringsplan gereed • digitaliseringplan gereed • methodiek vastgesteld voor het toekennen van metadata
Opstartfase	2007	• kennisoverdracht van projectmedewerkers gerealiseerd • eerste praktijktest uitgevoerd • scouting en samenwerkingsverbanden met marktpartijen
Conserverings-fase	2007-2012	• 22.510 uur film geconserveerd • 123.900 uur audio geconserveerd • 137.200 uur video geconserveerd • 2,9 miljoen foto's en negatieven geconserveerd

Digitalisering-fase	2007-2013	• inventarisatie auteursrechten voor 50% gereed • 22.510 uur film gedigitaliseerd • 123.900 uur audio gedigitaliseerd • 137.200 uur video gedigitaliseerd • normering opgesteld voor het scannen van foto's en negatieven • foto's en negatieven gescand • foto's en negatieven voorzien van metadata • metadata gecontextualiseerd en gekoppeld met partners • publieksgerichte voorlichting
Dienstenfase	2007-2013	• beelden snel leverbaar voor klanten via web • verdere inventarisatie auteursrechten • 50.000 uur av-materiaal beschikbaar gemaakt voor onderwijs • 100.000 uur av-materiaal beschikbaar gemaakt voor wetenschap • 100.000 uur av-materiaal beschikbaar gemaakt voor dienstensector • 100.000 uur av-materiaal beschikbaar gemaakt voor grote publiek • beeldmateriaal in samenhang getoond met verwant AV materiaal van partnerinstellingen • kennis ontwikkeld over conservering, restauratie, digitalisering, toekennen metadata beschikbaar voor het cultuurhistorisch veld (archieven, bibliotheken en musea) • workshops, publicaties • ontwikkeling AV businessplannen • voorlichting en loketfunctie

Na het beschikbaar stellen van de gevraagde overheidssubsidie zullen binnen een kwartaal de businessplannen voor de infrastructuur, de conservering en digitalisering gereed voor uitvoering kunnen zijn. De plannen voor contextualisering en auteursrechten kunnen meteen na datum beslissing ter hand worden genomen. Een en ander is mogelijk omdat kan worden aangesloten bij lopende activiteiten van de instellingen.

De fasering is gekoppeld aan het investering en financieringsplan. Dit is in het volgende hoofdstuk uitgewerkt.

INVESTERINGS- EN FINANCIERINGSPLAN

De totale kosten van de volledige uitvoering van het project bedragen € 172.7 miljoen.
Dit investerings- en financieringsplan kent drie lagen:

1 PER EINDPRODUCT

2 FASERING

3 AANDEEL PER CONSORTIUMPARTNER

In het volgende overzicht zijn deze kosten verdeeld over de jaren 2007-2013.

INFRASTRUCTUUR

GERAAMDE KOSTEN (IN € MLN)	totaal	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	12.8	3.1	1.4	1.3	1.4	1.6	1.8	2.1

CONSERVERING/DIGITALISERING/TECHNISCHE ONTSLUITING/METADATA EN OPSLAG

GERAAMDE KOSTEN (IN € MLN)	totaal	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	124.3	14.3	17.6	18.3	18.3	18.1	18.5	19.2

CONTEXTUALISERING

GERAAMDE KOSTEN (IN € MLN)	totaal	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	25.5	3.1	3.5	3.7	3.7	3.7	3.8	4.1

AUTEURSRECHTEN EN MAKELAARSFUNCTIE

GERAAMDE KOSTEN (IN € MLN)	totaal	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	5.5	0.6	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8

PROGRAMMAMANAGEMENT EN PUBLIEKSFUNCTIE

GERAAMDE KOSTEN (IN € MLN)	totaal	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	4.3	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.7

TOTALE KOSTEN VAN HET PROJECT

GERAAMDE KOSTEN (IN € MLN)	totaal	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	172.7	21.7	24.0	24.7	24.8	24.8	25.6	27.0

TOTALE KOSTEN PER PARTNER

GERAAMDE KOSTEN (IN € MLN)	totaal	BG	FM	NA	CDR	VOB	KL
	172.7	119.0	34.6	5.2	1.9	5.8	6.1

BEKNOPT TOELICHTING OP DE BEGROTING

Ervaringsgegevens instellingen

De betrokken instellingen hebben allen een jarenlange ervaring op het gebied van conservering en ontsluiting. Hiertoe hebben zij uit structurele middelen en extra subsidies vele miljoenen geïnvesteerd. In de afgelopen 10 jaar werd door Beeld en Geluid ongeveer € 20 miljoen besteed aan conservering en digitalisering van AV-materiaal. Sedert 1989 is door het Filmmuseum circa € 20,6 miljoen besteed aan conservering en een klein deel aan digitalisering van AV-materiaal. De eenheidsprijzen in de begroting zijn samengesteld uit uurtarieven maal het aantal uur dat benodigd is om een eenheid te verwerken. Bij de conserveringskosten zijn vervolgens efficiencykortingen van 10 tot 20% toegepast. Uitgebreide onderbouwingen zijn bij de instellingen beschikbaar.

Uurtarieven

Voor de uurtarieven is aangesloten bij de Handleiding Overheidstarieven 2006 van het ministerie van Financiën. Het aantal produktieve uren per fte is conform deze handleiding gesteld op 1359 per fte per jaar. Op de personeelskosten is vervolgens een bezuiniging van 5% toegepast.

Prijspeil

De begroting is opgesteld op basis van prijspeil 2006.

Inkomsten

In het project worden baten gerealiseerd. Sommige van die baten komen terecht bij de consortiumpartners. Op dit moment is onduidelijk in hoeverre die baten ook feitelijk gerealiseerd gaan worden. Daarbij strekken die baten zich uit tot voorbij de projectperiode. Het consortium zal een separate boekhouding voeren waardoor de baten van de consortiumpartners als gevolg van het project zichtbaar zijn. Het consortium stelt voor om feitelijk gerealiseerde inkomsten als gevolg van het project tijdens de projectperiode per jaar in te zetten voor het volgende projectjaar, om op die wijze het beslag op de algemene middelen te beperken.

Exploitatie

De exploitatiekosten na de uitvoering van het project (= na het inhalen van achterstand) zullen worden gedragen door het reguliere budget van de instellingen zelf (overheidssubsidie en eigen inkomsten).

B

BEELDEN

VOOR DE TOEKOMST
BEGROTING

BEGROTING BIJ BEELDEN VOOR DE TOEKOMST

Per instelling per activiteit per jaar:	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOTAAL
Beeld & Geluid								
Infrastructuur	420,028	660,085	900,142	1,140,198	1,380,255	1,620,312	1,860,368	7,981,389
Conservering, digitalisering, technische ontsluiting & metadata	10,053,484	11,938,511	12,586,855	12,586,855	12,586,855	13,195,198	15,080,226	87,967,985
Contextualisering	2,243,960	2,664,702	2,804,950	2,804,950	2,804,950	2,945,197	3,365,940	19,634,650
Auteursrecht	414,304	491,985	517,879	517,879	517,879	543,773	621,455	3,625,156
Totaal Beeld en Geluid	13,131,776	15,755,284	16,789,826	17,029,883	17,269,940	18,304,481	20,927,990	119,209,180
Filmmuseum								
Infrastructuur	4,330	12,991	21,652	30,313	38,973	47,634	56,295	212,188
Conservering, digitalisering, technische ontsluiting & metadata	3,777,840	5,269,181	5,269,181	5,233,822	5,037,792	4,892,256	3,863,386	33,343,457
Contextualisering	40,328	60,491	60,491	60,491	60,491	60,491	60,491	403,275
Auteursrecht	68,713	93,117	93,117	93,117	93,117	93,117	93,117	627,414
Totaal Filmmuseum	3,891,211	5,435,780	5,444,441	5,417,742	5,230,373	5,093,498	4,073,289	34,586,333
CDR								
Infrastructuur	500,000	250,000	225,000	100,000	50,000	50,000	50,000	1,225,000
Contextualisering	42,978	42,978	42,978	42,978	42,978	42,978	42,978	300,846
Auteursrecht	46,997	46,997	46,997	46,997	46,997	46,997	46,997	328,976
Totaal CDR	589,975	339,975	314,975	189,975	139,975	139,975	139,975	1,854,822
Nationaal Archief								
Infrastructuur	857	2,571	4,286	6,000	7,714	9,429	11,143	42,000
Conservering, digitalisering, technische ontsluiting & metadata	430,121	431,570	457,973	457,973	457,973	458,457	305,346	2,999,415
Contextualisering	269,360	269,360	269,360	269,360	269,360	269,360	144,001	1,760,160
Auteursrecht	58,140	58,140	58,140	58,140	58,140	58,140	38,760	387,600
Totaal NA	758,478	761,641	789,759	791,473	793,188	795,385	499,250	5,189,175
VOB								
Infrastructuur	1,044,600	472,300	166,300	146,300	126,300	126,300	126,300	2,208,400
Contextualisering	515,736	515,736	515,736	515,736	515,736	515,736	515,736	3,610,152
Totaal VOB	1,560,336	988,036	682,036	662,036	642,036	642,036	642,036	5,818,552
Kennisland								
Auteursrecht	37,468	37,468	37,468	37,468	37,468	37,468	37,468	262,276
Programmamangement & publieksfunctie	112,533	112,533	112,533	112,533	112,533	112,533	112,533	787,732
Totaal Kennisland	150,001	150,001	150,001	150,001	150,001	150,001	150,001	1,050,008
Consortium								
Infrastructuur	1,200,000	0	0	0	0	0	0	1,200,000
Auteursrecht	0	61,970	61,970	61,970	61,970	61,970	0	309,852
Programmamangement & publieksfunctie	505,653	515,653	505,653	515,653	505,653	455,653	565,653	3,569,574
Totaal Consortium	1,705,653	577,624	567,624	577,624	567,624	517,624	565,653	5,079,426
TOTAAL AV claim	21,787,430	24,008,341	24,738,661	24,818,734	24,793,136	25,642,999	26,998,194	172,787,496

Samengevat per activiteit per jaar:	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOTAAL
Infrastructuur	3,169,816	1,397,948	1,317,379	1,422,811	1,603,243	1,853,674	2,104,106	12,868,976
Conservering, digitalisering, technische ontsluiting & metadata	14,261,446	17,639,262	18,294,009	18,258,650	18,062,621	18,545,910	19,248,959	124,310,857
Contextualisering	3,112,361	3,553,268	3,693,515	3,693,515	3,693,515	3,833,763	4,129,146	25,709,083
Auteursrecht	625,621	789,677	815,571	815,571	815,571	841,465	837,797	5,541,274
Programmamangement & publieksfunctie	618,187	628,187	618,187	628,187	618,187	568,187	678,187	4,357,306
TOTAAL	21,787,430	24,008,341	24,738,661	24,818,734	24,793,136	25,642,999	26,998,194	172,787,496

INFRASTRUCTUUR

Bedragen per instelling per jaar:	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOTAAL
A: opschaling infrastructuur								
Consortium								
metadata-editor	100.000							100.000
contextdatabase	200.000							200.000
afkopen licenties	500.000							500.000
IMMix-clients	250.000							250.000
software aanpas. IMMix basisstructuur	150.000							150.000
B: Parameters infrastructuur								
VOB	220.000	220.000						440.000
upgrade high resolution schermen	324.600	192.300	126.300	126.300	126.300	126.300	126.300	1.148.400
C: Parameters techniek eenmalig								
CDR								
koppeling bronnen	15.000	15.000	15.000					45.000
smaakprofielen	110.000	110.000	110.000					330.000
digitale leen-infrastructuur	325.000	75.000	50.000	50.000				500.000
VOB								
aanpassingen interfaces etc.	60.000	40.000	20.000					120.000
impl auth gekoppeld aan host	60.000							60.000
koppeling bronnen	180.000							180.000
indexering ABL	50.000							50.000
aanpassing CMS	100.000							100.000
smaakprofielen	50.000	20.000	20.000	20.000				110.000
D: opslagkosten								
Beeld & Geluid								
video (uur)	98.000	294.000	490.000	686.000	882.000	1.078.000	1.274.000	4.802.000
film (uur)	13.914	41.743	69.571	97.399	125.228	153.056	180.885	681.796
audio (uur)	7.257	21.771	36.285	50.799	65.313	79.827	94.341	355.593
foto (stuks)	857	2.571	4.286	6.000	7.714	9.429	11.143	42.000
software support	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	700.000
beheerorganisatie	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	1.400.000
Filmmuseum								
film (uur)	3.973	11.920	19.866	27.813	35.759	43.705	51.652	194.688
foto (stuks)	357	1.071	1.786	2.500	3.214	3.929	4.643	17.500
CDR								
beheerorganisatie muziek	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	350.000
Nationaal Archief								
foto (stuks)	857	2.571	4.286	6.000	7.714	9.429	11.143	42.000

JAREN	TOTAAL	BG	FM	CDR	NA	VOB	KL	Consortium
B: Parameters infrastructuur								
upgrade high resolution schermen	550	0	0	0	0	550	0	0
eenmalig upgrade high speed ADSL	550	0	0	0	0	550	0	0
C: Parameters techniek								
TOTAAL	3	0	0	0	0	3	0	0
aanpassingen interfaces etc.	4	0	0	0	0	4	0	0
impl auth gekoppeld aan host	5	0	0	1	0	4	0	0
koppeling bronnen	1	0	0	0	0	1	0	0
indexering ABL	5	0	0	0	0	5	0	0
aanpassing CMS	4	0	0	3	0	1	0	0
smaakprofielen	5	0	0	5	0	0	0	0
digitale leen-infrastructuur								
D: Parameters opslag								
TOTAAL	137.200	137.200	0	0	0	0	0	0
video (uur)	3.5	17.510	5.000	0	0	0	0	0
film (uur)	3.5	123.900	0	0	0	0	0	0
audio (uur)	3.5	1.200.000	500.000	0	1.200.000	0	0	0
foto (stuks)	7	1	0	0	0	0	0	0
software support	7	0	0	1	0	0	0	0
beheerorganisatie muziek	7	1	0	0	0	0	0	0
beheerorganisatie	7	1	0	0	0	0	0	0

CONSERVERING, DIGITALISERING, TECHNISCHE ONTWIKKELING, META-DATA - BLAD 1

Bedragen per instelling per jaar:		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOTAAL
A1: Film cultuurhistorisch									
Beeld & Geluid		2,688,114	3,168,386	3,335,143	3,335,143	3,335,143	3,501,900	4,002,171	23,346,000
conserveren acetaatfilm	9,000	78,747	93,513	98,434	98,434	98,434	103,356	118,121	689,040
conserveren perfoacetaat	88	311,040	369,360	388,800	388,800	388,800	408,240	466,560	2,721,600
conserveren nitraatfilm	12,600	1,170,669	1,390,169	1,463,336	1,463,336	1,463,336	1,536,503	1,756,003	10,243,350
digitaliseren film	585	160,091	190,109	200,114	200,114	200,114	210,120	240,137	1,400,800
encoderen film	80								
Nationaal Archief									
conserveren acetaatfilm	9,000	7,200	8,550	9,000	9,000	9,000	9,450	10,800	63,000
digitaliseren film	585	468	556	585	585	585	614	702	4,095
encoderen film	80	64	76	80	80	80	84	96	560
A2: Film museum									
Filmmuseum									
conserveren acetaatfilm	14,572	1,858,222	2,300,656	2,300,656	2,300,656	2,300,656	2,654,603	2,211,748	15,927,196
conserveren nitraatfilm	14,572	364,300	728,600	728,600	728,600	728,600	364,300	0	3,643,000
digitaliseren film	680	257,517	386,274	386,274	386,274	386,274	386,274	386,274	2,575,160
encoderen film	360	150,984	226,476	226,476	226,476	226,476	226,476	226,476	1,509,841
B: video									
Beeld & Geluid		1,254,400	1,489,600	1,568,000	1,568,000	1,568,000	1,646,400	1,881,600	10,976,000
digitaliseren/encoderen video	80,00								
Nationaal Archief									
digitaliseren/encoderen video	80,00	1,909	1,908	1,908	1,908	1,908	1,908	1,908	13,360
C: audio									
Beeld & Geluid		2,118,336	2,515,524	2,647,920	2,647,920	2,647,920	2,780,316	3,177,504	18,535,440
dig/enc.audio	149,60								
D: fotografie									
Beeld & Geluid		23,698	28,142	29,623	29,623	29,623	31,104	35,547	207,360
conserveren fotografie	8,64	43,886	52,114	54,857	54,857	54,857	57,600	65,829	384,000
verpakkingen	0,64	230,400	273,600	288,000	288,000	288,000	302,400	345,600	2,016,000
digitaliseren fotografie	1,68								
Filmmuseum									
conserveren fotografie	8,64	21,600	32,400	32,400	32,400	32,400	32,400	32,400	216,000
verpakkingen	0,64	16,000	24,000	24,000	24,000	24,000	24,000	24,000	160,000
digitaliseren fotografie	1,68	84,000	126,000	126,000	126,000	126,000	126,000	126,000	840,000
Nationaal Archief									
conserveren fotografie	8,64	60,480	60,480	86,400	86,400	86,400	86,400	51,840	518,400
verpakkingen	0,64	57,600	57,600	57,600	57,600	57,600	57,600	38,400	384,000
digitaliseren fotografie	1,68	302,400	302,400	302,400	302,400	302,400	302,400	201,600	2,016,000
E1: personeel film cultuurhistorisch									
Beeld & Geluid		127,693	151,635	159,616	159,616	159,616	167,597	191,540	1,117,314
registratie	152,95	79,344	94,221	99,180	99,180	99,180	104,139	119,016	694,260
selectie	16,15	163,847	194,569	204,810	204,810	204,810	215,050	245,771	1,433,650
onsluiting	48,45	121,666	144,478	152,083	152,083	152,083	159,687	182,489	1,064,578
rest & cons acetaat	410,40	10,131	12,031	12,664	12,664	12,664	13,297	15,197	88,646
rest & cons nitraat	410,40	15,302	18,171	19,128	19,128	19,128	20,084	22,953	133,893
conserveren perfoacetaat	17,10	34,220	40,636	42,774	42,774	42,774	44,913	51,329	299,421
digitalisering	17,10	31,269	37,131	39,086	39,086	39,086	41,040	46,903	273,600
afstolen (titels)	34,20	179,794	213,506	224,743	224,743	224,743	235,980	269,691	1,573,200
fotografie	1,31								
E2: personeel audio en video									
Beeld & Geluid		238,629	283,371	298,286	298,286	298,286	313,200	357,943	2,088,000
registratie & dig tape (uur)	18,00	406,491	482,709	508,114	508,114	508,114	533,520	609,737	3,556,800
registratie & dig platen 78t (uur)	684,00	150,089	178,231	187,611	187,611	187,611	196,992	225,134	1,313,280
registratie & dig platen gesneden (uur)	1,368,00	282,240	335,160	352,800	352,800	352,800	370,440	423,360	2,469,600
E3: personeel film museum									
Filmmuseum									
registratie	96,19	35,063	35,063	35,063	35,063	0	0	0	140,250
selectie	122,32	148,629	208,081	208,081	200,650	200,650	66,918	0	1,033,009
onsluiting	141,08	83,783	132,656	132,656	104,729	104,729	104,729	104,729	768,011
restaurant & conservering	1,220,47	186,145	253,713	253,713	253,713	253,713	252,845	185,243	1,639,084
logistiek & dig & enc	95,00	160,446	320,889	320,889	320,889	160,445	160,445	160,453	1,604,455
aristolen (uren)	52,25	37,254	42,323	42,323	42,323	41,800	41,800	0	247,822
fotografie (items)	1,31	65,550	98,325	98,325	98,325	98,325	98,325	98,325	655,500
projectleiding	67,45	183,329	183,329	183,329	183,329	183,329	183,329	183,329	1,283,304
F: technische overhead									
Beeld & Geluid		153,388	182,147	191,734	191,734	191,734	201,321	230,081	1,342,139
Beeld & Geluid									
Filmmuseum									
Filmmuseum		1,100,824	170,396	170,396	170,396	170,396	169,813	124,410	1,100,824

CONSERVING, DIGITALISERING, TECHNISCHE ONTWIKKELING, METADATA - BLAD 2

Parameters film cultuurhistorisch	TOTAAL	BG	FM	GDR	NA	VOB	KL	Consortium
conserveren acetataafilm	2.601	2.594	0	0	7	0	0	0
conserveren perfoacetaat	7.830	7.830	0	0	0	0	0	0
conserveren nitraatfilm	216	216	0	0	0	0	0	0
digitaliseren film	17.517	17.510	0	0	7	0	0	0
encoderen film	17.517	17.510	0	0	7	0	0	0
Parameters film museum	TOTAAL	BG	FM	GDR	NA	VOB	KL	Consortium
conserveren acetataafilm	1.093	0	1.093	0	0	0	0	0
conserveren nitraatfilm	250	0	250	0	0	0	0	0
digitaliseren film	3.787	0	3.787	0	0	0	0	0
encoderen film	4.194	0	4.194	0	0	0	0	0
Parameters video	TOTAAL	BG	FM	GDR	NA	VOB	KL	Consortium
digitaliseren/encoderen video	137.367	137.200	0	0	167	0	0	0
Parameters audio	TOTAAL	BG	FM	GDR	NA	VOB	KL	Consortium
dig/fenc audio	123.900	123.900	0	0	0	0	0	0
Parameters fotografie	TOTAAL	BG	FM	GDR	NA	VOB	KL	Consortium
conserveren fotografie	109.000	24.000	25.000	0	60.000	0	0	0
verpakkingen	1.450.000	600.000	250.000	0	600.000	0	0	0
digitaliseren fotografie	2.900.000	1.200.000	500.000	0	1.200.000	0	0	0
Parameters film personeel cult-hist	TOTAAL	BG	FM	GDR	NA	VOB	KL	Consortium
registratie	7.305	0	0	0	0	0	0	0
selectie	42.988	0	0	0	0	0	0	0
ontsluiting	29.591	0	0	0	0	0	0	0
rest & cons acetataat	2.594	2.594	0	0	0	0	0	0
rest & cons nitraat	216	216	0	0	0	0	0	0
conserveren perfoacetaat	7.830	7.830	0	0	0	0	0	0
digitalisering	17.510	17.510	0	0	0	0	0	0
afstelen (titels)	8.000	8.000	0	0	0	0	0	0
fotografie	1.200.000	1.200.000	0	0	0	0	0	0
Parameters personeel audio & video	TOTAAL	BG	FM	GDR	NA	VOB	KL	Consortium
registratie & dig tape (uur)	116.000	116.000	0	0	0	0	0	0
registratie & dig platen 78t (uur)	5.200	5.200	0	0	0	0	0	0
registratie & dig platen gesneden (uur)	960	960	0	0	0	0	0	0
registratie & dig video (uur)	137.200	137.200	0	0	0	0	0	0
Parameters film personeel museum	TOTAAL	BG	FM	GDR	NA	VOB	KL	Consortium
registratie (uur)	1.458	0	1.458	0	0	0	0	0
selectie (uur)	8.445	0	8.445	0	0	0	0	0
ontsluiting (uur)	5.444	0	5.444	0	0	0	0	0
restaurant & conservering (uur)	1.343	0	1.343	0	0	0	0	0
logistiek & dig & enc (uur)	16.889	0	16.889	0	0	0	0	0
afstelen (uren)	4.745	0	4.745	0	0	0	0	0
fotografie (items)	500.000	0	500.000	0	0	0	0	0
projectieiding (2 fte/aar)	2.718	0	2.718	0	0	0	0	0
Parameters technische overhead	TOTAAL	BG	FM	GDR	NA	VOB	KL	Consortium
5% van conserveringskosten	2.316.342	1.337.832	978.510	0	0	0	0	0

CONTEXTUALISERING

Bedragen per instelling per jaar:	prijs/stuk	aantal	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOTAAL
A1: contextualisering grote publiek										
Beeld & Geluid	8.49	24.000	23.295	27.663	29.119	29.119	29.119	30.575	34.943	203.832
metadata nieuwe foto's	7.28	24.000	19.960	23.702	24.950	24.950	24.950	26.197	29.940	174.648
contextualisering	62.70	8.755	62.736	74.499	78.420	78.420	78.420	82.341	94.104	548.939
film (uur)	47.50	61.950	336.300	399.356	420.375	420.375	420.375	441.394	504.450	2.942.625
audio (uur)	47.50	68.600	372.400	442.225	465.500	465.500	465.500	488.775	558.600	3.258.500
video (uur)										
Filmmuseum	62.70	5.000	31.350	47.025	47.025	47.025	47.025	47.025	47.025	313.500
film (uur)										
Nationaal Archief	8.49	58.000	72.191	72.191	72.191	72.191	72.191	72.191	59.451	492.594
metadata nieuwe foto's	1.69	500.000	126.825	126.825	126.825	126.825	126.825	126.825	84.550	845.500
actualiseren metadata Beeldbank										
contextualisering	7.28	58.000	70.344	70.344	70.344	70.344	70.344	70.344		422.066
A2: contextualisering onderwijs										
Beeld & Geluid	179.55	4.378	89.826	106.669	112.283	112.283	112.283	117.897	134.739	785.980
film (uur)										
audio (uur)	179.55	30.975	635.607	754.783	794.509	794.509	794.509	834.234	953.411	5.561.561
video (uur)	179.55	34.300	703.836	835.805	879.795	879.795	879.795	923.785	1.055.754	6.158.565
Filmmuseum										
film (uur)	179.55	500	8.978	13.466	13.466	13.466	13.466	13.466	13.466	89.775
CDR										
redactie dossiers	300.85	1.000	42.978	42.978	42.978	42.978	42.978	42.978	42.978	300.846
VOB										
redactie dossiers	300.85	12.000	515.736	515.736	515.736	515.736	515.736	515.736	515.736	3.610.152

Parameters contextualisering grote publiek	TOTAAL	BG	FM	CDR	NA	VOB	KL	Consortium
metadata nieuwe foto's	82.000	24.000	0	0	58.000	0	0	0
actualiseren metadata Beeldbank foto's	500.000	0	0	0	500.000	0	0	0
contextualisering foto's	82.000	24.000	0	0	58.000	0	0	0
film (uur)	13.755	8.755	5.000	0	0	0	0	0
audio (uur)	61.950	61.950	0	0	0	0	0	0
video (uur)	68.600	68.600	0	0	0	0	0	0
Parameters contextualisering onderwijs	4.878	4.378	500	0	0	0	0	0
film (uur)								
audio (uur)	30.975	30.975	0	0	0	0	0	0
video (uur)	34.300	34.300	0	0	0	0	0	0
CDR redactie dossiers	1.000	0	0	1.000	0	0	0	0
VOB redactie dossiers	12.000	0	0	0	0	12.000	0	0

PROGRAMMAMANAGEMENT

Bedragen per instelling per jaar:	aantal	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOTAAL
A. management									
Consortium									
coördinatie (0.5 fte)	74.10	50.388	50.388	50.388	50.388	50.388	50.388	50.388	352.716
projectmedewerker (0.8 fte)	55.10	59.839	59.839	59.839	59.839	59.839	59.839	59.839	418.870
boekhouding & administratie (0.4 fte)	48.45	26.357	26.357	26.357	26.357	26.357	26.357	26.357	184.498
secretariaat (0.5 fte)	42.75	29.070	29.070	29.070	29.070	29.070	29.070	29.070	203.490
extern onderzoek	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	245.000
B. publieksfunctie									
Kennisland									
allianties & scouting (0.4 fte)	67.45	36.693	36.693	36.693	36.693	36.693	36.693	36.693	256.850
loketfunctie (0.4 fte)	55.10	29.974	29.974	29.974	29.974	29.974	29.974	29.974	209.821
voorlichting & scholing & workshops (0.5 fte)	67.45	45.866	45.866	45.866	45.866	45.866	45.866	45.866	321.062
Consortium									
publicaties	10.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	210.000
promotie & marketing	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	420.000
congres	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	180.000
markt & doelgroeponderzoek	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	200.000
businessplanontwikkeling	40.000	120.000	120.000	120.000	120.000	120.000	120.000	120.000	840.000
advies	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000	315.000

Parameters Programmamanagement	JAREN	TOTAAL	BG	FM	CDR	NA	VOB	KL	Consortium
coördinatie (0.5 fte)	7	680	0	0	0	0	0	0	680
projectmedewerker (0.8 fte)	7	1.086	0	0	0	0	0	0	1.086
boekhouding & administratie (0.4 fte)	7	544	0	0	0	0	0	0	544
secretariaat (0.5 fte)	7	680	0	0	0	0	0	0	680
extern advies	7	1	0	0	0	0	0	0	1
Parameters publieksfunctie									
allianties & scouting (0.4 fte)	7	544	0	0	0	0	0	544	0
loketfunctie (0.4 fte)	7	544	0	0	0	0	0	544	0
voorlichting & scholing & workshops (0.5 fte)	7	680	0	0	0	0	0	680	0
publicaties	7	3	0	0	0	0	0	0	3
promotie & marketing	7	1	0	0	0	0	0	0	1
congres	3	1	0	0	0	0	0	0	1
markt & doelgroeponderzoek	4	1	0	0	0	0	0	0	1
businessplanontwikkeling	7	3	0	0	0	0	0	0	3
advies	7	1	0	0	0	0	0	0	1

COLOFON

PROJECTPLAN 'BEELDEN VOOR DE TOEKOMST'
APRIL 2006

DIT PROJECTPLAN IS TOT STAND GEKOMEN MET STEUN VAN
HET MINISTERIE VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN EN
ONDER VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE CONSORTIUMPARTNERS:

FILMMUSEUM AMSTERDAM
POSTBUS 74782 - 1070 BT AMSTERDAM

NEDERLANDS INSTITUUT VOOR BEELD EN GELUID
POSTBUS 1060 - 1200 BB HILVERSUM

CENTRALE DISCOTHEEK ROTTERDAM
HOOGSTRAAT 110 - 3011 PV ROTTERDAM

NATIONAAL ARCHIEF
POSTBUS 90520 - 2509 LM DEN HAAG

VERENIGING VAN OPENBARE BIBLIOTHEKEN
POSTBUS 16146 - 2500 BC DEN HAAG

STICHTING NEDERLAND KENNISLAND
POSTBUS 2960 - 1000 CZ AMSTERDAM

DEZE PUBLICATIE IS UITGEGEVEN ONDER DE CREATIVE COMMONS LICENTIE 'NAAMSVERMELDING-NIET COMMERCIEEL-GELIJK DELEN NEDERLAND'. DE VOLLEDIGE LICENTIE IS TE VINDEN OP [CREATIVECOMMONS.ORG/LICENSES/BY-NC-SA/2.5/NL](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/nl). DIT BETEKENT DAT ALLES IN DEZE UITGAVE MET VERMELDING VAN AUTEUR EN PUBLICATIE MAG WORDEN VERMENIGVULDIGD EN/OF OPENBAAR GEMAAKT, MITS VOOR NIET-COMMERCIEEL GEBRUIK. DE VERANTWOORDELIJKHEID VOOR DE INHOUD VAN DEZE PUBLICATIE LIGT BIJ DE GEZAMENLIJKE CONSORTIUMPARTNERS. VOOR NADERE INFORMATIE KUNT U ZICH RICHTEN TOT DE HEER H. WESTERHOF (STICHTING NEDERLAND KENNISLAND).

MET DANK AAN RAIMOND WOUDA VOOR HET BEELDMATERIAAL.

ONTWERP: DEBBIE MOLLENHAGEN